

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA A VIII-A C _____ ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 2208

Ședința publică din data de **09.06.2017**

Curtea constituită din:

P _____ : I _____ M _____

GREFIER: A _____ I _____ B _____

Pe rol se află soluționarea cererii în contencios administrativ formulată de reclamantele **FUNDAȚIA G _____ C _____ R _____ și ASOCIAȚIA B _____ R _____** în contradictoriu cu pârâții **S _____ NAȚIONALĂ N _____ S.A., M _____ M _____ și G _____ R _____**, având ca obiect **anulare act administrativ**.

Dezbaterile în fond au avut loc în ședința publică din data de 28.04.2017, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată ce face parte integrantă din prezenta hotărâre civilă când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților să pună concluzii scrise, a amânat pronunțarea la data de 26.05.2017 și la data de 09.06.2017, când a reținut următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

1. Prin cererea înregistrată la data de 24 mai 2013 pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a C _____ administrativ și fiscal, reclamantele Fundația G _____ C _____ R _____ și Asociația B _____ R _____ au chemat în judecată pe pârâții S _____ Națională N _____ S.A. și M _____ M _____ și Schimbărilor Climatice, solicitând anularea deciziei de emitere a acordului de mediu și a acordului de mediu privind proiectul „Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 la CNE Cernavodă”.

În motivare, au invocat următoarele motive :

1. Proiectul este în mod nelegal fragmentat prin metoda cunoscută sub denumirea de "salami slicing", împrejurare care rezultă din următoarele considerente:

a. Chiar dacă pentru primul reactor nuclear punerea în funcțiune s-a realizat înainte de transpunerea și implementarea Directivei EIM în anul 2002, totuși unitatea 2 a fost pusă în funcțiune în august 2007, iar unitățile 3 și 4 au început parcurgerea procedurii EIM în 2006. Ca urmare, Directiva EIM era transpusă și obligatorie. Ca urmare, consideră că o procedură corectă trebuie să fie realizată pentru întreaga centrală și nu în funcție de dorința dezvoltatorului de construire a reactoarelor nucleare. Aceasta cu atât mai mult cu cât inițial centrala avea 5 reactoare nucleare prevăzute în proiect. Aceasta ar însemna ca peste câțiva ani să se dorească și construirea ultimului reactor, tot cu o procedură EIM separată. Pe de altă

parte, consideră că trebuie analizat și efectul cumulativ al funcționării celor 4 reactoare nucleare asupra m_____.

b. Pentru asigurarea apei de răcire, proiectul necesită lucrări de regularizare a Dunării pe brațele B____, B_____ și Dunărea V____ (fila 25 din acordul de mediu). Aceste lucrări de regularizare trebuiau incluse în evaluarea impactului asupra m_____ întrucât constituie lucrări conexe. Impactul acestora nu este analizat în acordul de mediu. În plus, impactul acestor lucrări (ce vor fi realizate prin proiectul "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____") cumulat cu impactul construirii și funcționării celor 4 unități de la Cernavodă, nu este analizat.

c. Nu este analizat nici în cadrul acestui proiect și nici ca impact cumulativ al proiectelor de construire și funcționare a depozitelor de deșeuri radioactive: DICA (proiect care se realizează în prezent fără autorizație de construire pe amplasamentul CNE Cernavodă), Depozitul Definitiv de Deșeuri Slab și Mediu Radioactive, precum și Depozitul Geologic pentru Deșeurile Înalt Radioactive, împreună cu construirea și funcționarea celor 4 reactoare ale CNE Cernavodă. De asemenea, nu se analizează și nu se evaluează impactul Depozitului N_____ de Deșeuri Radioactive de la Băița în condițiile proiectelor de modernizare a acestuia și a măririi cantității de deșeuri radioactive stocate. În acordul de mediu, fila 6 se afirmă în mod fals că DICA și DIDR ar fi deja realizate.

d. Activitățile de extracție a uraniului, de producție a combustibilului nuclear, de transport și depozitare a acestui combustibil, de transport a deșeurilor radioactive și a deșeurilor periculoase, nu au fost analizate nici în cadrul proiectului și nici ca impact rezultat în urma cumulării efectelor acestor proiecte.

2. Amplasarea centralei nucleare nu este autorizată. Autorizația de amplasare emisă în 1978 nu își mai poate produce efectele juridice în prezent.

3. Nu a fost analizat impactul asupra m_____ pentru Situl Natura 2000 Ostroavele Dunării, ROSPA 0039 unde sunt 49 de specii de păsări protejate. De asemenea, nu a fost analizat impactul asupra Sitului Natura 2000 A_____ Adamclisi ROSPA 0001, Balta Vederoasa ROSPA 0007, Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederoasa ROSCI 0071, precum și impactul asupra siturilor afectate de lucrările de regularizare a cursului Dunării care presupun modificări importante ale debitelor de apă ale Dunării, dragări, îndiguiri, etc. Nici în proiectul privind "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____ " nu a fost realizată o evaluare adecvată pentru aceste situri conform legislației comunitare incidente.

4. Nu au fost evaluate efectele cumulative ale acestui proiect cu proiectul "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____ și măsuri complementare" și nici cu alte proiecte existente sau viitoare.

5. Deși în decizia de emitere a acordului de mediu rezultă că o specie de pești de interes comunitar va fi afectată de acest proiect precum și puietul unei alte specii - scrumbia de D_____ (Alosa immaculata), în acordul de mediu nu mai este precizat acest lucru, nefiind identificate măsuri de protecție a acestor specii și nici riscul și consecințele dispariției acestora. Consecințele funcționării acestui proiect, cumulat cu celelalte proiecte din zonă (lucrări de regularizare a Dunării, construirea de depozite de deșeuri nucleare, etc) nu sunt analizate, nefiind reliefat impactul asupra biodiversității și asupra fiecărei specii protejate în parte. De asemenea, nu este analizat impactul unui accident la centrala de la Cernavodă asupra biodiversității.

6. Alternativele analizate nu sunt în conformitate cu cerințele Directivei EIA și ale deciziilor CEJ în materie. Astfel, nu au fost analizate ca alternative dezvoltarea de proiecte de producție

a energiei electrice din surse regenerabile și sigure din punct de vedere al impactului asupra m_____ (energie eoliană, solară, hidroenergie). De asemenea nu a fost analizată alternativa 0, respectiv consecințele nerealizării unor unități noi de producție a energiei electrice. Această alternativă ar fi fost rezonabilă în condițiile în care în prezent nu există un necesar major de energie electrică, grupul de termocentrale de la Rovinari fiind oprit ca urmare a lipsei cererii de energie electrică.

7. Nu este analizat impactul asupra sănătății populației, în special cu privire la impactul emisiilor de tritium.

8. Nu este respectat Ordinul 863/2002 privind structura raportului de evaluare asupra m_____.

9. Nu este analizat impactul deșeurilor produse de acest proiect asupra m_____. Nu există un plan de management al deșeurilor care să fi fost analizat pentru acest proiect. Pentru deșeurile periculoase nu este precizat nici măcar locul de depozitare al deșeurilor stocate în containere.

10. Nu este analizată producția și transportul materiilor prime necesare. Acestea ar fi trebuit analizate fie prin analiza de efecte cumulative, fie prin analiza activităților conexe în cadrul acestei proceduri EIM.

11. Studiul de evaluare adecvată este întocmit cu încălcarea Ordinului 19/2010 precum și a Directivelor Habitate și Păsări, întrucât nu este analizat impactul funcționării centralei asupra tuturor speciilor protejate, în acest studiu nefiind incluse toate ariile protejate din zona de impact a proiectului. De altfel, nici nu a fost definită în cadrul acestei evaluări o zonă de impact a acestui proiect și a efectelor cumulate cu alte proiecte.

12. Lipsește avizul custozilor și administratorilor ariilor protejate care nu au fost incluse în evaluare.

13. Planul de dezafectare al centralei nu a fost prezentat și nu a fost analizat impactul asupra m_____. Realizarea evaluării de mediu printr-o procedură separată este ilegală.

14. Din punct de vedere tehnic proiectul conține concluzii greșite.

15. Nu sunt detaliate efectele radioactivității asupra speciilor de plante și animale și nici asupra oamenilor. Consecințele unor poluări accidentale produse de centrale trebuiau analizate în raportul privind evaluarea impactului asupra m_____. Nu se face nicio referire la aceste consecințe asupra factorilor de mediu sau asupra sănătății umane.

16. Nu au fost analizate consecințele unor accidente sau catastrofe naturale, pornindu-se de la premisa greșită că acestea nu se pot întâmpla. Același concluzie greșită a oficialilor japonezi a dus la dezastrul de la Fukushima și la apariția unor specii modificate genetic în Oceanul Atlantic și pe teritoriul Japoniei. Nu a fost analizat riscul unor atacuri teroriste asupra centralei. Nu au fost îndeplinite condițiile puse de CE în legătură cu aceste riscuri. Nu sunt prezentate și analizate planuri de urgență în caz de accident, afirmându-se că ele vor fi realizate ulterior.

17. Procedura de consultare a publicului din R_____ și din statele vecine a fost nelegal efectuată: nu a fost comunicată publicului interesat întreaga documentație relevantă și nu au fost create oportunități pentru ca publicul să se exprime înainte de luarea deciziei în legătură cu toate studiile realizate în forma lor finală. De asemenea, nu au fost luate sub nicio formă în considerare opinia și sugestiile publicului în legătură cu acest proiect. Evaluarea impactului asupra m_____ a fost redactată și supusă consultării publice în 2007 iar răspunsurile la

comentariile publicului au fost publicate în iunie 2012 (conform denumirii documentului afișat pe pagina web a ministerului). În acest interval, EIM a suferit modificări la care publicul nu a avut oportunitatea reală de participare. În plus, intervalul de 5 ani între elaborarea EIM și finalizarea procedurii ridică probleme de primare a datelor (de exemplu cele privind schimbările climatice, legate de asigurarea apei de răcire, cele privind sistemul energetic național și alternativele viabile de suplimentare a capacității de producție electrică).

18. În procedura transfrontieră nu au fost comunicate statelor vecine Bulgaria și Austria modificările documentației intervenite în 2012.

În drept sunt invocate prevederile Legii 554/2004, HG 445/20 09, Ordinul 1284/2010, OUG 57/2007, Ordinul 19/2010, Ordinul 183/2002, Directiva habitate 92/43/EEC, Directiva păsări 2009/147/CE .

1.2. Prin cererea adițională depusă la data de 06 decembrie 2013 (filele 198-199 vol. 1) reclamantele au chemat în judecată și pe pârâțul G _____ R _____, solicitând anularea H . G . nr. 737/2013, privind emiterea acordului de mediu pentru proiectul „Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 la centrala nucleare-electrică de la Cernavodă”, pentru următoarele motive:

1. Deși pentru primul reactor nuclear punerea în funcțiune s-a realizat înainte de transpunerea și implementarea Directivei EIM în anul 2002, totuși unitatea 2 a fost pusă în funcțiune în august 2007 iar unitățile 3, și 4 au început parcurgerea procedurii EIM în 2006. Ca urmare, Directiva EIM era transpusă și obligatorie. Ca urmare, consideră că o procedură corectă trebuie să fie realizată pentru întreaga centrală și nu în funcție de dorința dezvoltatorului de construire a reactoarelor nucleare.

2. Amplasarea centralei nucleare nu este autorizată. Autorizația de amplasare emisă în 1978 nu își mai poate produce efectele juridice în prezent întrucât nu mai respectă noile principii de protecție a m _____. Centrala este practic amplasată în orașul Cernavodă și pune în pericol viața și sănătatea locuitorilor.

3. Nu a fost analizat impactul asupra m _____ pentru Situl Natura 2000 Ostroavele Dunării, ROSPA 0039 unde sunt 49 de specii de păsări protejate. De asemenea, nu a fost analizat impactul asupra Sitului Natura 2000 A _____ Adamclisi ROSPA 0001, Balta Vede roasa ROSPA 0007, Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederoasa ROSCI 0071 precum și impactul asupra siturilor afectate de lucrările de regularizare a cursului Dunării care presupun modificări importante ale debitelor de apă ale Dunării, dragări, îndiguiri, etc. Nici în proiectul privind "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D _____ între Călărași și B _____" nu a fost realizată o evaluare adecvată pentru aceste situri conform legislației comunitare incidente.

4. Nu au fost evaluate efectele cumulative ale acestui proiect cu proiectul "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D _____ între Călărași și B _____ și măsuri complementare" și nici cu alte proiecte existente sau viitoare. Afirmăția din cuprinsul acordului de mediu că nu ar exista impact cumulativ între proiectul propus și proiectele aflate în funcțiune sau cele viitoare din Cernavodă, nu sunt fondate, existând o legătură și un impact cumulativ al tuturor proiectelor care presupun intervenția antropică în mediu (ex: funcționarea portului menționat în acordul de mediu are un impact cert asupra Dunării și speciilor protejate modificând și calitatea apei. Efectele acestui proiect cumulate cu efectele produse de funcționarea celor două reactoare, trebuiau evaluate în procedura EIA).

5. Din actul atacat rezultă că o specie de pești de interes comunitar va fi afectată de acest proiect precum și puietul unei alte specii - scrumbia de D _____, (Alosa immaculata). Cu toate acestea, în cuprinsul acordului de mediu se afirmă că impactul asupra acestor specii va fi

analizat după monitorizările efectuate în perioada de funcționare a proiectului. Această evaluare trebuia făcută în cuprinsul procedurii de evaluare a impactului asupra m_____ și nu ulterior, când efectele asupra acestor specii ar putea fi ireversibile iar oprirea proiectului datorită acestui efect ar putea fi foarte greu realizabilă.

6. Alternativele analizate nu sunt în conformitate cu cerințele Directivei EIA și ale deciziilor CEJ în materie.

7. Nu este analizat impactul asupra sănătății populației, în special cu privire la impactul emisiilor de tritium. Acordul de mediu prevede realizarea ulterioară a acestui raport, după punerea în funcțiune a celor două reactoare, când sănătatea populației ar putea fi deja afectată ireversibil.

8. Nu este analizat impactul deșeurilor produse de acest proiect asupra m_____. Nu există un plan de management al deșeurilor care să fi fost analizat pentru acest proiect. Nu există soluții de depozitare certe ale deșeurilor nici privind deșeurile neradioactive periculoase, nici deșeurile radioactive slab mediu sau înalt radioactive.

9. Nu sunt analizate producția și transportul materiilor prime necesare.

Acestea ar fi trebuit analizate fie prin analiza de efecte cumulative fie prin analiza activităților conexe în cadrul acestei proceduri EIM.

10. Studiul de evaluare adecvată este întocmit cu încălcarea Ordinului 19/2010 precum și a Directivelor Habitate și Păsări.

11. Planul de dezafectare al centralei nu a fost prezentat și nu a fost analizat impactul asupra m_____. Realizarea evaluării de mediu printr-o procedură separată este ilegală.

Din punct de vedere tehnic proiectul conține concluzii greșite. Nu au fost analizate consecințele unor accidente sau catastrofe naturale pornindu-se de la premisa greșită că acestea nu se pot întâmpla. Același concluzie greșită a oficialilor japonezi a dus la dezastrul de la Fukushima și la apariția unor specii modificate genetic în Oceanul Atlantic și pe teritoriul Japoniei. Nu a fost analizat riscul unor atacuri teroriste asupra centralei.

12. Procedura de consultare a publicului din R_____ și din statele vecine a fost nelegal efectuată: nu a fost comunicată publicului interesat întreaga documentație relevantă și nu au fost create oportunități pentru ca publicul să se exprime înainte de luarea deciziei în legătură cu toate studiile realizate în forma lor finală. De asemenea nu a fost sub nicio formă luată în considerare opinia și sugestiile publicului în legătură cu acest proiect. Evaluarea impactului asupra m_____ a fost redactată și supusă consultării publice în 2007, iar răspunsurile la comentariile publicului au fost publicate în iunie 2012 (conform denumirii documentului afișat pe pagina web a ministerului). În acest interval, EIM a suferit modificări și astfel publicul nu a avut oportunitatea reală de participare. În plus, intervalul de 5 ani între elaborarea EIM și finalizarea procedurii ridică probleme de primărie a datelor (de exemplu cele privind schimbările climatice, legate de asigurarea apei de răcire; cele privind sistemul energetic național și alternativele viabile de suplimentare a capacității de producție electrică).

2. Poziția procesuală părților adverse

2.1. Prin întâmpinare (filele 82 și urm. vol. 1), **pârâta S_____ Națională N_____ S.A (SNN)** a invocat *lipsa calității sale procesuale pasive în cauză*, pe motiv că întreaga procedură care conduce la emiterea acordului de mediu sau la respingerea solicitării de emitere a acestui acord este derulată de autoritatea competentă pentru protecția m_____, SNN neavând nicio atribuție sau competență în această materie. Emiterea

acordului de mediu pentru un proiect inclus în Anexa nr. 1 la HG nr. 445/2009 are loc exclusiv în considerarea trăsăturilor și specificațiilor tehnice ale proiectului, nicidecum în funcție de natura/trăsăturile/particularitățile aplicantului cererii de eliberare a acordului de mediu.

A i nvocat și *excepția inadmisibilității cereri i* (așa cum a fost formulată inițial) de anulare a așa-zisei *decizii de emitere a acordului de mediu* privind proiectul „Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 la centrala nuclearo-electrică de la Cernavodă”, arătând că acordul de mediu se emite, potrivit art. 46 alin. 3 din OUG nr. 195/2005, în cazul centralelor nuclearo-electrice, prin hotărârea a Guvernului, la propunerea autorității centrale pentru protecția m_____. Legea nu se referă la vreun document intitulat *decizie de emitere a acordului de mediu*.

Pârâta a invocat și *excepția lipsei de obiect a capătului de cerere (inițial formulat)*, referitor la anularea acordului de mediu, pe motiv că acest acord de mediu nu a fost încă emis prin hotărâre de Guvern (acordul a fost emis ulterior prin adoptarea H . G . nr. 737/2013).

Pe fondul cererii, pârâta a solicitat respingerea acesteia ca neîntemeiată, arătând următoarele:

1. a. Cât privește așa-zisa fragmentarea nelegală a proiectului precizează că impactul cumulat asupra m_____ pentru 4 unități nucleare a fost evaluat atât în RIM pentru proiect cât și în studiul de evaluare adecvată. În aceste studii, elaboratorii lor - instituții naționale de cercetare acreditate de MMSC pentru elaborarea studiilor de impact de mediu pentru activități nucleare și respectiv evaluarea adecvată a biodiversității, au analizat și estimat impactul unităților 3 și 4 și impactul cumulat al celor patru unități electrice de la CNE Cernavodă.

b. Proiectul „Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D _____ între Călărași și B _____” este dezvoltat de M_____ Transporturilor și nu face parte din investiția CNE Cernavodă – Unitățile 3 și 4, în consecință nefăcând obiectul studiului de impact. Cu toate acestea, informații referitoare la aceste proiect sunt menționate la capitolul E din studiul de evaluare adecvată (unde este denumit proiectul B___ sau cu acronimul I___ I). Studiul de evaluare adecvată a estimat că proiectul I___ I determină schimbări cu un trend pozitiv pentru evoluția naturală a ariilor naturale protejate de interes comunitar din zona de influență a proiectului.

De asemenea, studiul se referă la evaluarea efectelor cumulate ale proiectului cu alte proiecte existente sau viitoare din zonă, în capitolul E I, concluzionând că nu sunt factori care să determine un impact cumulat cu tipul de activități desfășurate la CNE Cernavodă.

c. Cât privește motivele cuprinse la pct. 1. c) din cererea inițială arată că pentru DICA sunt emise autorizații de construire de către CNCAN, iar titularul proiectelor referitoare la depozitele de deșuri este Agenția nucleară și pentru deșuri radioactive (ANDR), căreia îi va reveni responsabilitatea elaborării studiilor de impact, considerând inclusiv efectele cumulate cu alte proiecte.

Cât privește Depozitul N_____ de Deșuri Radioactive Băița Bihor, acesta nu are legătură cu amplasamentul CNE, aflându-se la o distanță mai mare de 600 km.

d. Capitolele 1.6 și 1.7 ale Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra m_____ pentru CNE Cernavodă Unitățile 3 și 4, prezintă informații despre ciclul combustibilului nuclear în R_____. Activitatea de extracție a minereului de uraniu și producția de pulbere sinterizabilă U 2 O _____ competență a Companiei Naționale a Uraniului SA, nefăcând subiectul procedurii de evaluare a impactului de mediu realizat în cauză .

2. Proiectul supus procedurii EIA intitulat „Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 la centrala nuclearo-electrică de la Cernavodă” este un proiect de continuare a

unor investiții majore ale R_____ în domeniul energetic. Autorizația de amplasare a CNE Cernavodă a fost emisă în 1978. Reconfirmarea caracteristicilor amplasamentului face parte integrantă din procesul de autorizare al CNCAN și se documentează prin rapoartele de securitate aferente. Acest lucru înseamnă că odată începută construcția unei unități nucleare nu mai este necesară emiterea unei autorizații separate de amplasare. Autorizarea construcției, respectiv autorizarea punerii în funcțiune și ulterior a exploatării certifică faptul că instalația nucleară și amplasamentul acesteia îndeplinesc cerințele de securitate nucleară din normele CNCAN.

3. Referitor la siturile invocate în cererea introductivă precizează că studiul de impact al proiectului asupra capitalului natural existent în zona Cernavodă a fost riguros efectuat, bine documentat, organizat și adaptat legislației în domeniu, respectiv Legii nr. 49/2011 și OM nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.

Studiul de evaluare a impactului asupra biodiversității a fost realizat de INCDDD Tulcea - instituție acreditată pentru astfel de studii, aflată în coordonarea MMSC. Prin studiu s-a concluzionat asupra impactului nesemnificativ al proiectului asupra speciilor și habitatelor protejate, a ariilor naturale protejate și a siturilor Natura 2000 din zonă.

4. Răspunsul la motivele subsumate pct. 4 din cerere se regăsesc la pct. 1b. al întâmpinării.

5. În proiectul de acord de mediu la capitolul IV, sunt incluse cerințele de monitorizare a speciilor *Corbicula fluminea* și *Alosa immaculata*, atât pentru perioada de realizare a proiectului (pag. 50, d6), cât și pe perioada de punere în funcțiune și exploatare (pag. 62, d5) și, de asemenea, ca cerințe de monitorizare integrată a biodiversității. Tema managementului în situații de urgență este reglementată în Proiectul de Acord de mediu, la pag. 42, secțiunea b8, în conformitate cu cerințele CNCAN, standardele AIEA și prevederile Convenției internaționale privind notificarea rapidă a unui accident nuclear.

6. Referitor la problematica alternativelor de Proiect, menționează ca alternativele principale studiate pentru proiect se regăsesc în capitolul 5 al RIM, unde sunt indicate și motivele alegerii uneia dintre ele. Se compară diferite alternative fezabile de acoperire a necesarului de energie electrică al țării pe perioada până în anul 2025, alternativele însemnând luarea în considerare a unităților energetice pe gaze, pe ulei, pe lignit, atât cu Unitățile 3 și 4 de la CNE Cernavodă cât și fără acestea, folosind diferite criterii individuale, cât și o analiză multicriterială, concluzionând care este alternativa favorită. Cu privire la producerea energiei electrice din surse regenerabile și a impactului mixului energetic național, arată că impactul este analizat asociat cu Strategia Energetică a României pentru perioada 2007-2020. Aceasta prevede proiectul de continuare și finalizare a unităților 3 și 4 de la CNE Cernavodă. Referitor la ultima susținere a reclamantei de la punctul 6, arată că nu face obiectul proiectului de acord de mediu, fiind o situație de conjunctură dictată de managementul resurselor de energie existente la nivel național în acest moment.

7. Conform textului din proiectul de acord de mediu, la Cap IV - "condiții care trebuie respectate", secțiunea 2, pct. a - "condiții necesare a fi îndeplinite în funcție de prevederile actelor normative specifice", la solicitarea autorizației de mediu pentru C.N.E. Cernavodă - 4 unități, titularul de proiect va prezenta "Studiul de impact asupra sănătății populației", care urmează a fi avizat de către M_____ Sănătății - Institutul N_____ de Sănătate Publică și va sta la baza emiterii Autorizației Sanitare și ulterior a Autorizației CNCAN și MMSC, în procedura de autorizare a exploatării comerciale a unităților 3 și 4. În legătură cu informațiile referitoare la riscul asocierii expunerii la tritium de activitatea radionuclidului, precizează că în prezent doza este singura mărime fizică ce evaluează efectele potențiale ale radiațiilor

ionizante, fiind de altfel și unica mărime unanim acceptată de organizațiile de reglementare din lume. Aceste informații au fost prezentate publicului pe larg în cadrul dezbaterilor publice organizate de MMP pentru proiect și sunt în continuare prezente pe site.

8. Ordinul la care se referă reclamantele la punctul 8 al cererii nu este aplicabil în prezenta procedură.

9. Atât RIM (cap. 3.2.1.3, 3.2.2.2, 3.3.2), cât și proiectul de acord de mediu (cap III a4 și b4) prezintă aspecte privind managementul deșeurilor. Totodată, la cap IV, c3 (pag 56-58) din proiectul de acord de mediu sunt stipulate cerințele care trebuie respectate de titular cu privire la managementul deșeurilor neradioactive/radioactive și a substanțelor periculoase.

10. În ceea ce privește transportul materiilor prime, evaluarea impactului asupra m_____ în prezenta procedură se referă la proiectul de construire și funcționare a unităților 3 și 4, iar nu la activitatea de extracție și de producție a pulberii de uraniu. În completare, se referă la răspunsul de la punctul l.d. de mai sus, unde s-a mai formulat explicația pe acest subiect.

11. În urma evaluării de către M_____ M_____ și Padurilor a studiului "Completarea studiului de impact de mediu referitor la finalizarea investiției C.N.E. Cernavodă Unitățile 3 și 4, privind impactul asupra biodiversității din zona de evacuare în D_____ a apei de răcire", conform solicitărilor Ministerului M_____, elaborat în 2009 de către INCDDD-Tulcea, una dintre cerințele majore ale MMSC a fost aceea de a completa studiul pentru a răspunde cerințelor ordinului 19/2010. Studiul de evaluare adecvată, realizat de către INCDDD Tulcea în perioada 2010-2012 și încheiat cu documentul "Evaluarea adecvată a impactului de mediu a Unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă" - Impactul asupra biodiversității - Raport final, Tulcea august 2012" postat pe site-ul MMP a fost elaborat în conformitate cu cerințele Ordinului 19/2010 și cu respectarea prevederilor/ cerințelor din reglementările aplicabile de mediu, care sunt prezentate în cap. A al documentului menționat. În studiul de evaluare adecvată capitolele E, pag. 6-12 sunt prezentate activitățile care se desfășoară, cât și cele care sunt preconizate să se desfășoare în zona, altele decât realizarea C.N.E. Cernavodă (Unitățile 3 și 4). Concluzia studiului este că obiectivele și activitățile economice prezente, respectiv desfășurate, în aria de interes, considerată o zonă pe o rază de 10 Km în jurul C.N.E. Cernavodă (Unitățile 1 - 4) nu reprezintă elemente/ factori care să determine un impact cumulativ cu tipul de activități desfășurate la C.N.E. Cernavodă."

12. În urma elaborării studiului de evaluare adecvată de către Institutul N_____ de Cercetare- Dezvoltare Delta Dunării din Tulcea, în conformitate cu cerințele art. 28 din OUG nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, completată cu prevederile Legii 49/ 2011, titularul de proiect a solicitat și a obținut avizul custodelui nr. 3336/11.09.2012, emis de Regia Națională a P_____ Romsilva Direcția Silvică C_____ (document menționat în proiectul Acordului de Mediu, la pagina 71, liniuta 2), care administrează siturile Natura 2000 aflate în vecinătatea proiectului și identificate în studiu ca ar putea fi influențate de acesta: R05C10022 "Canaralele Dunării". R05PA0002 "Allah Bair - Capidava" și R05PA0017 "Canaralele de la Hârsova".

13. În legătură cu dezafectarea unei centrale nucleare, precizăm că acest tip de proiect este un proiect cu impact semnificativ asupra m_____, și se regăsește pe Anexa 11a HG nr. 445/2009, punctul 2b). Această prevedere este în acord și cu practica internațională și implică realizarea evaluării impactului asupra m_____ la dezafectarea unităților 3 și 4 ale CNE C_____ voda. Strategia de dezafectare a unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă urmează a fi stabilită înainte de începerea construcției acestor unități. Așa cum se specifică în documentația EIA, Planul de dezafectare se elaborează în mai multe etape și se revizuieste periodic (la 5

ani) pentru a include tehnologiile și tehnicile de dezafectare devenite disponibile din experiența mondială acumulată între timp. În conformitate cu cerințele CNCAN impuse atât pentru Unitățile 1 și 2 cât și pentru Unitățile 3 și 4 CNE Cernavodă, conținutul Planului de Dezafectare trebuie să respecte standardul Agenției Internaționale pentru Energie Atomică de la Viena "5RS-45 Standard Format and Content for Safety Related Decommissioning Documents." punctul de vedere al CNCAN cu privire la informațiile referitoare la dezafectarea prezentate în toată documentația EIA este că acestea "sunt suficiente pentru etapa acordului de mediu".

14. În ceea ce privește aspectele tehnice ale proiectului, arată că aspectul invocat este foarte vag, neprecizându-se care sunt detaliile tehnice/concluziile greșite. Evaluarea impactului de mediu pentru proiectul mai sus menționat (pus la dispoziția publicului pe site-ul MMP conform prevederilor legale) a fost realizat de către institute autorizate de organele de reglementare naționale din domeniul protecției m_____, în cadrul laboratoarelor certificate și de către cercetători specializați pe domeniile de activitate, utilizându-se metodologii standardizate de lucru precum și date de referință aplicabile din studiile anterioare (rapoarte de mediu, publicații, planuri de management naționale și europene menționate și în studiul INCCDD postat pe site-ul MMP cap F pag 3,4 și Capitolul "Surse Bibliografice").

15. Protecția la radiații a populației și a m_____ se asigură prin respectarea constrângerilor de doză stabilite pentru proiect conform legii de către CNCAN, cu respectarea recomandărilor ICRP și ale Directivei europene 96/29/Euratom privind standardele de bază de securitate pentru protecția sănătății lucrătorilor și a publicului general împotriva pericolului provenit de la radiațiile ionizante. Programul de monitorizare a radioactivității m_____ descris în RIM, la cap.6.2 va include toate activitățile necesare pentru determinarea nivelurilor de radioactivitate în mediu și a evaluării impactului acestora asupra m_____ și sănătății populației, impact datorat funcționării normale a CNE Cernavodă.

Managementul poluarilor accidentale este parte integrantă a Planului pentru situații de urgență, care este reglementat în textul proiectului de acord de mediu la cap III "Măsuri pentru prevenirea, reducerea și unde este posibil compensarea efectelor negative semnificative asupra mediului", secțiunea b8 "Managementul situațiilor de urgență" (pag 42). Aspectele detaliate sunt în competența CNCAN și vor face parte integrantă din autorizațiile pentru proiect emise în condițiile Legii 111/1996. Aceste autorizații, conform reglementărilor legale se eliberează după emiterea Acordului de Mediu. Datele de monitorizare radiologică a m_____ și cele privind protecția la radiații a personalului expus profesional și a populației se raportează în condițiile prevăzute de lege și autorizații la toate autoritățile de reglementare și control în domeniul protecției m_____ și al reglementării activităților nucleare (APM, ANPM, MMP, CNCAN, ANAR/ABADL).

16. Managementul situațiilor de urgență se va implementa în conformitate cu prevederile din proiectul de acord de mediu, cap III, secțiunea b8 (pag 42-43). În ceea ce privește managementul riscului, aceste aspecte sunt tratate în raportul de evaluare a impactului asupra m_____ în capitolul 7 Analiza situațiilor de risc, subcapitolul 7.2 Riscuri naturale. Managementul accidentelor severe pentru CNE Cernavodă se va desfășura conform programului prezentat în Secțiunea 7.4.4 din RIM. În legătură cu problema "atacului terorist", considerăm că informațiile prezentate în EIM și din Anexa B la EIM sunt suficiente pentru public. Din rațiuni de securitate a CNE Cernavodă, restul informațiilor cuprinse în analize specifice de protecție fizică, au caracter clasificat. Analiza riscului de atac terorist asupra CNE Cernavodă a fost făcută de CNCAN în cooperare cu autoritățile statului cu responsabilități în prevenirea, combaterea și răspunsul la evenimente de acest tip și a fost reactualizată în anul 2012. La reactualizarea acestei analize s-a ținut cont de toate informațiile relevante privind

riscul de atac terorist. Deasemenea, s-au luat în considerare cele mai noi cerințe și ghiduri ale Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA) privind siguranța nucleară și protecția fizică, precum și recomandările grupului ad-hoc privind siguranța nucleară (AHGNS - Ad Hoc Group on Nuclear Security), stabilit la nivelul Consiliului Uniunii Europene. În baza acestei analize, CNCAN a stabilit amenințările bază de proiect pentru sistemul de protecție fizică pentru CNE Cernavodă. Documentele care definesc amenințările bază de proiect, precum și documentele care descriu măsurile de prevenire și protecție sunt clasificate ca secrete de stat, acesta fiind motivul pentru care nu pot fi incluse în documentația EIM, care este publică.

17. și 18. Nu sunt aplicabile prezentei proceduri dispozițiile invocate de reclamante la punctele 17 și 18 ale cererii.

2.2. Prin întâmpinarea (filele 134 și urm. vol. 1), **pârâțul M_____ M_____ și Schimbărilor Climatice** a invocat *excepția prematurității introducerii cererii*, privind anularea acordului de mediu, excepție pe care Curtea a calificat-o în raport de motivele invocate, ca fiind *excepția inadmisibilității cererii*, pe motiv că reclamantele nu au parcurs procedura prealabilă obligatorie prevăzută de Legea nr. 554/2004. Din motivele subsumate acestei excepții a rezultat că pârâțul înțelege să invoce și *excepția lipsei calității pro cesuale active a reclamantelor*, referindu-se la lipsa vătămării drepturilor sau intereselor reclamantelor prin emiterea actului administrativ

Invocă și *inadmisibilitatea capătului de cerere privind anularea deciziei de emitere a acordului de mediu* și excepția lipsei de obiect a cererii de anulare a acordului de mediu, pentru aceleași argumente care sunt arătate în întâmpinarea SNN.

Pe fond, referitor la aspectele tehnice invocate de reclamante, arată următoarele:

- Referitor la fragmentarea "salami slicing" precizează că impactul cumulativ asupra m_____ pentru 4 unități nucleare a fost evaluat atât în RIM pentru Proiect cât și în studiul de evaluare adecvată.

Strategia de dezvoltare a celor 4 unități nucleare de pe amplasamentul CNE Cernavodă a ținut cont în principal, de posibilitățile financiare de finalizare al investițiilor, ceea ce a condus la punerea în funcțiune a primelor 2 unități la momente diferite în timp, pe baza unor acte normative distincte. Cu toate acestea, precizează că evaluarea impactului asupra m_____ ia în considerare în momentul actual atât impactul generat de unitățile ce se doresc a fi construite (U3 și U4) cât și impactul cumulat cu unitățile deja existente, aflate în funcțiune (U1 și U2). Mai mult, legislația de mediu a fost îmbunătățită în ultimii ani (ex. evaluare adecvată), astfel încât noile exigențe legislative au fost preluate în momentul evaluării realizate pentru unitățile 3 și 4. La data depunerii solicitării acordului de mediu pentru unitățile 3 și 4 acest proiect se regăsea în "Foaia de parcurs în domeniul energetic în R_____", anexă la HG nr. 890/2003 publicată în M Of. partea 1 nr. 581bis. Ulterior, în Strategia Energetică a R_____ pentru perioada 2007-2020, revizuită pentru perioada 2011-2020, nu se face nicio referire despre o nouă unitate nucleară pe amplasamentul Cernavodă. În consecință, utilizarea termenului de "salami slicing" cu referire la proiectul aflat în discuție este nefondată dată fiind transparența documentelor programatice prin care se declară direcțiile de dezvoltare ale programului energetic al R_____ .

- Referitor la Proiect și construcția lui pe amplasamentul CNE Cernavodă

Amplasarea centralei nucleare de la Cernavodă a fost autorizată prin emiterea de către Autoritatea de Reglementare în Domeniul Nuclear (Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară) a Autorizației de Amplasare nr. V665 din 30.09.1978. În baza acestei autorizații de

amplasare au fost începute lucrările de construcție ale unităților Nucleare _ Electrice de la Cernavodă. Așadar, obiectivul de investiții are autorizație de amplasare valabil emisă la momentul demarării lucrărilor de investiții.

Reconfirmarea caracteristicilor amplasamentului face parte integrantă din procesul de autorizare al CNCAN, specific fazelor respective și se documentează prin rapoartele de securitate aferente. Autorizarea construcției, respectiv autorizarea punerii în funcțiune și ulterior a exploatării, certifică faptul că instalația nucleară și amplasamentul acesteia îndeplinesc cerințele de securitate nucleară din normele CNCAN.

Proiectul a fost demarat în anul 2006 în mod corect, cu o documentație completă la acea dată, iar ulterior aderării R_____ la DE, titularul de proiect a completat succesiv documentația tehnică în conformitate cu cerințele legislației secundare emisă de-a lungul următorilor ani.

Modificările legislative au fost comunicate titularului de proiect prin adresa nr .28. 169/EP/0 1.06.2012 (postată pe site), iar SNN SA a realizat studiul de evaluare adecvată care reactualizează informațiile din capitolul Biodiversitate conținut în raportul la studiul de impact, în conformitate cu cerințele OM nr.19/20 10 pentru aprobarea Ghidului metodologie privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar include cerințele actelor normative actuale.

Referitor la siturile Natura 2000, precizează că studiul de impact al proiectului asupra capitalului natural existent în zona Cernavodă a fost riguros efectuat, și adaptat legislației specifice în vigoare, respectiv Legii nr.49/2011 și OM nr.19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologie privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.

În cadrul sitului Natura 2000 ROSCI0022 Canaralele Dunării este inclus situl Natura 2000 ROSP A0039 D_____ -Ostroave, unde sunt protejate 49 de specii de păsări. Raportul de evaluare adecvată elaborat pentru Proiect analizează impactul estimat asupra ariilor naturale protejate pentru toate ariile naturale protejate din interiorul celor trei situri Natura 2000 menționate, respectiv: ROSCI0022 Canaralele Dunării, ROSP A0002 Allah Bair - Capidava și ROSP AOO 17 Canaralele de la H_____.

Experții din cadrul INCDDD-Tulcea implicați în realizarea prezentului studiu de evaluare adecvată, au efectuat și investigații directe în teren ale căror rezultate și interpretări sunt prezentate în capitolele D1 - D10 cu aprecieri asupra efectelor estimate asupra habitatelor și speciilor protejate din ariile SCI și SP A din vecinătatea zonei proiectului.

Studiul de evaluare adecvată a impactului de mediu a Unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă efectuat de către INCDDD Tulcea s-a realizat și în contextul urmăririi direcțiilor de interes național și european ale Strategiei și Planului asociat de acțiuni, pentru aspectele de monitorizare și conservare a biodiversității, în zona ariilor protejate ROSCI0022 _ Canaralele Dunării, ROSP A0039 - D_____ - Ostroave, ROSPA0002 -Allah Bair _ Capidava, ROSPA0017 - Canaralele de la H_____. Evaluarea efectelor asupra sitului Natura 2000 ROSCI0022 - Canaralele Dunării, inclusiv asupra păsărilor protejate din cadrul sitului Natura 2000 D_____ - Ostroave demonstrează că Proiectul nu afectează nici direct, nici semnificativ caracteristicile structurale (biodiversitatea) sau starea ecologică a sitului ROSPA0039 D_____ Ostroave.

Studiul de evaluare adecvată a fost elaborat luând în considerare documente programatice la nivel European și demonstrează respectarea Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării (2011C 166/05) adoptată în 24 iunie 20 11 (denumită Strategie).

De asemenea, măsurile propuse în studiul de evaluare adecvată se referă la un Program de Monitorizare Specială, așa cum este prezentat la capitolul F din raport. Aceste măsuri sunt coroborate cu condițiile impuse de Administrația Națională Apele Române (ANAR) prin avizul de gospodărire a a _____ nr. 35/2011 (condițiile 6 și 7) i vin în întâmpinarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni asociat Strategiei.

- Referitor la proiectul "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D _____ între Călărași și B _____", menționează că acesta este un proiect dezvoltat de M _____ Transporturilor în scopul îmbunătățirii condițiilor de navigabilitate pe sectorul Călărași - B _____. Aceste lucrări nu fac parte din investiția CNE Cernavodă Unitățile 3 și 4 și în consecință nu fac obiectul acestui studiu de impact.

- Referitor la impactul asupra speciei de pești *Alosa immaculata* și studiul de evaluare adecvată precizează că raportul final INCDDD Tulcea conține Cap. F Program de Monitorizare Specială. F .2. Program special de monitorizare a speciei *Alosa immaculata* în zona CNE Cernavodă .

Pe baza rezultatelor investigațiilor realizate în perioada 2010-2011, în cazul speciei *Alosa immaculata* (scrumbia de D _____) se poate concluziona că nu au rezultat elemente suficiente pentru a stabili vreun eventual efect al prezenței zonei cu ape cu temperaturi modificate asupra larvelor și puilor de *Alosa immaculata*, nici pozitiv, nici negativ. Din lipsa unor date de referință (atât la nivel național, cât și internațional) la care s-ar fi putut raporta rezultatele studiului, INCDDD Tulcea a considerat prematură stabilirea unui impact asupra speciei *Alosa immaculata*.

Având în vedere că specia este de interes comunitar, se recomandă efectuarea după începerea lucrărilor de construcție a Unităților 3 și 4 a unor măsurători corelate - atât în zona neafectată termic, cât și în zona cu ape cu temperaturi modificate - după un program și o metodologie stabilite în prealabil pentru caracterizarea efectelor observate.

Această monitorizare este inclusă în acordul de mediu, împreună cu toate specificațiile elaboratorului raportului la studiul de evaluare adecvată. Se va efectua pe o durată de timp de cel puțin 3 - 4 ani după începerea lucrărilor de construcție a Unităților 3 și 4, pentru a acoperi complet ciclul biologic al acestei specii, în timpul perioadei de reproducere, în vederea caracterizării dinamicii multianuale a speciei *Alosa immaculata* în zona de influență termică a a _____ deversate de către CNE Cernavodă.

Referitor la problematica alternativelor la Proiect, menționează că principiile studiate pentru proiect se regăsesc în capitolul 5 al RIM. Alternativa 0 este analizată de asemenea.

În cadrul raportului privind impactul asupra m _____ au fost analizate producția și transportul materiilor prime necesare activității de pe amplasamentul CNE Cernavodă capitolele 1.6 și 1.7 și sunt prezentate informații despre ciclul combustibilului nuclear în R _____.

Activitatea de extracție a minereului de uraniu și de producție a pulberii sinterizabile de dioxid de uraniu necesară fabricării fasciculelor de combustibil nuclear (utilizate în reactoarele de la CNE Cernavodă) sunt activități care nu se desfășoară pe amplasamentul Proiectului; aceste activități sunt evaluate de către autoritățile competente de mediu, în cadrul procedurii de autorizare a activităților specifice operatorilor care le realizează.

Aspectele de ordin tehnic ale Proiectului sunt prezentate în cadrul RIM conform structurii de conținut stabilit prin OM nr.863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra m _____.

În cadrul documentației EIA titularul a inclus informații complexe, din domenii specifice multiple, conexe domeniului activității de bază desfășurate pe amplasamentul de la CNE Cernavodă- domeniul nuclear reglementat de CNCAN.

În documentația EIA gradul de aprofundare a informațiilor reglementate de aceste autorități naționale este prezentat în conformitate cu procedurile proprii de reglementare, dar sunt reprezentative pentru cerințele din conținutul-cadru prevăzute în OM nr. 863/2002.

CNCAN este autoritatea națională de reglementare în domeniul nuclear care evaluează și certifică în cadrul procedurilor de reglementare ulterioare acordului de mediu că proiectul poate fi construit cu îndeplinirea condițiilor de securitate nucleară stabilită prin normele CNCAN.

Evaluarea proiectului cu privire la cerințele art. 43 din Tratatul Euratom a fost efectuată de Comisia Europeană care a transmis Opinia din 26.11.2010 referitoare la analizarea unităților 3 și 4 ale Centralei Nucleare de la Cernavodă, R_____.

Ulterior evaluării comisiei, ca urmare a accidentului de la Fukushima, SNN SA. și proiectanții CNE Cernavodă (AECL-Canada și ANSALDO-Italia) s-au conformat cerințelor Comisiei Naționale pentru controlul Activităților Nucleare, au alcătuit "Raportul de reevaluare a marginilor de securitate nucleară la CNE Cernavodă" (evaluarea unităților 1 și 2 în funcțiune), raport care a fost înaintat la CNCAN în data de 28.10.2011. În baza acestui raport, CNCAN a întocmit raportul național care a fost înaintat la Comisia Europeană și a fost totodată publicat pe site-ul CNCAN. Această echipă de experți a evaluat modul de comportare al centralei nucleare de la Cernavodă în cazul apariției unor situații extreme (accidente severe) cum ar fi: seism, inundații și combinații ale acestora, care depășesc valorile folosite în calculele de proiectare, pierderea totală a alimentării cu energie electrică și pierderea totală a ultimei surse de răcire. Raportul răspunde cerințelor și criteriilor formulate de către Western European Nuclear Regulators Association (WENRA) și European Nuclear Safety Regulatory Group (ENSREG) și au fost preluate de Comisia Europeană.

De asemenea, CNCAN a solicitat în mai 2011 o evaluare a proiectului Unităților 3 și ale CNE Cernavodă în conformitate cu specificațiile testelor de stres, referitor la accidente severe cauzate de evenimente externe extreme. Astfel, a solicitat revizuirea tuturor documentelor prezentate de EnergoNuclear în faza de pre-autorizare pentru a reflecta orice modificări de proiect suplimentare identificate în urma testelor de stres. CNCAN a acceptat rezultatele evaluării transmise de EnergoNuclear.

Concluzia din punctul de vedere al CNCAN, autoritatea națională responsabilă cu evaluarea cerințelor legale implementate "În Proiect este" Proiectul pentru Unitățile 3 și 4 includea deja sisteme dedicate pentru managementul accidentelor severe și nu au fost identificate modificări suplimentare semnificative ca rezultat al evaluărilor de tip teste de stres. Modificările minore identificate au/ost incluse în lista modificărilor de proiect, actualizată în aprilie 2012" .

- În ceea ce privește emisiile de tritium, conform măsurătorilor efectuate de CNE Cernavodă în zona amplasamentului centralei, nu există "concentrații ridicate de tritium". Rezultatele programului de monitorizare a radioactivității m_____ sunt transmise la CNCAN și APM C_____ conform procedurilor în vigoare, putând fi verificate. De asemenea există măsurători independente efectuate prin Rețeaua Națională pentru Supravegherea Radioactivității M_____ din cadrul Agenției Naționale pentru Protecția M_____, autoritate care poate confirma în mod independent, valorile scăzute ale acestor concentrații.

Din analiza emisiilor de tritium în perioada (10 ani) de exploatare a Centralei de la Cernavodă rezultă faptul că acestea se situează sub 1 % din limita reglementată prin lege (aceasta limită

este una dintre cele mai restrictive la nivel mondial) și sub 10 % din constrângerea stabilită de către CNCAN. Conform Documentelor de Referință ale Centralei, orice emisie de efluenți radio activi care depășește limitele administrative adoptate (inferioare limitelor reglementate) va fi raportată imediat către organismul de control, CNCAN.

Referitor la informarea populației asupra impactului funcționării centralei asupra m _____, aceasta se efectuează lunar prin emiterea unor buletine de informare a autorităților locale, ONG-urilor și populației. Anual se prezintă activitatea centralei nucleare și rezultatele monitorizării efectelor radiologice, respectiv neradiologice asupra m _____ și populației, prin Raportul de Mediu.

Referitor la managementul deșeurilor, managementul deșeurilor radio active generate în procesul de dezafectare cuprinde: colectarea, tratarea, condiționarea, depozitarea temporară, transportul și depozitarea finală a acestora. Colectarea deșeurilor se va face în locuri special amenajate în containere standard. Procesarea deșeurilor solide include decontaminarea, dezmembrarea și tăierea într-un atelier, special amenajat în acest scop, compactarea și ambalarea în butoaie. Depozitarea intermediară se va face la Depozitul Intermediar de Deșeuri Radioactive (DIDR). Depozitarea finală a deșeurilor radioactive rezultate din dezafectare este prevăzută a se face la Depozitul Final pentru Deșeuri Solide Slab și Mediu Active (DFDSMA). Deșeurile neradioactive vor fi colectate, sortate, depozitate temporar în spații special amenajate. Valorificarea și/sau eliminarea acestora se va face prin unități specializate în conformitate cu reglementările în vigoare. Combustibilul uzat va fi transferat la Depozitul Intermediar de Combustibil Ars (DICA) pentru depozitarea intermediară după asigurarea perioadei de calmare în Bazinul de Combustibil Uzat (B__]) din centrală. Depozitarea finală a combustibilului ars se va face la momentul când va fi realizat depozitul final de combustibil uzat și deșeuri înalt active .

- În ceea ce privește transportul materiilor prime, evaluarea impactului asupra m _____ în prezenta procedură se referă la proiectul de construire și funcționare a unităților 3 și 4, iar nu la activitatea de extracție și de producție a pulberii de uraniu .

- În legătură cu dezafectarea unei centrale nucleare, precizăm că acest tip de proiect este un proiect cu impact semnificativ asupra m _____ și se regăsește pe Anexa 1 la HG nr.445/2009, punctului 2b). Această prevedere este în acord și cu practica internațională și implică realizarea evaluării impactului asupra m _____ la dezafectarea unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă.

Strategia de dezafectare a unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă urmează a fi stabilită înainte de începerea construcției acestor unități. Așa cum se specifică în documentația EIA, Planul de dezafectare se elaborează în mai multe etape și se revizuieste periodic la 5 ani) pentru a include tehnologiile și tehnicile de dezafectare devenite disponibile în experiența mondială acumulată între timp.

În conformitate cu cerințele CNCAN impuse atât pentru Unitățile 1 și 2 cât și pentru Unitățile 3 și 4 CNE Cernavodă, conținutul Planului de Dezafectare trebuie să respecte standardul Agenției Internaționale pentru Energie Atomică de la Viena "SRS-45 - Standard Format and Content for Safety Related Decommissioning Documents."

Punctul de vedere al CNCAN cu privire la informațiile referitoare la dezafectarea prezentate în toată documentația EIA este că acestea "sunt suficiente pentru etapa acordului de mediu".

- În ceea ce privește aspectele tehnice ale proiectului, precizăm că aspectul invocat este foarte vag, neprecizându-se care sunt detaliile tehnice/concluziile greșite.

• În ceea ce privește managementul riscului, aceste aspecte sunt tratate în raportul de evaluare a impactului asupra m _____ în capitolul 7 Analiza situațiilor de risc, subcapitolul 7.2 Riscuri naturale.

Managementul accidentelor severe pentru CNE Cernavoda se va desfășura conform programului prezentat în Secțiunea 7.4.4 din RIM.

În legătură cu problema "atacului terorist", consideră că informațiile prezentate în 1M și din Anexa B la EIM sunt suficiente pentru public. Din rațiuni de securitate a CNE Cernavodă, restul informațiilor cuprinse în analize specifice de protecție fizică, au caracter clasificat.

Procedura EIA s-a finalizat cu emiterea acordului de mediu prin Hotărâre de Guvern. Toate aspectele identificate în cadrul procedurii, cu referire la protecția m _____ și sănătatea populației au fost incluse în actul administrativ emis, sub forma unor condiții/măsuri.

În drept, sunt invocate dispozițiile art. 201 Cod de procedură civilă, Ordonanță de urgență nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, H.G. 48/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului M _____ și Schimbărilor Climatice, cu modificările și completările ulterioare, Legea 554/2004 privind contenciosul administrativ, OUG nr. 195/2005 privind protecția m _____.

2.3. Prin întâmpinare, **pârâțul G _____ R _____** a solicitat respingerea cererii așa cum a fost modificată prin cererea adițională, prin care s-a solicitat anularea Hotărârii Guvernului nr.737/2013 privind emiterea Acordului de mediu pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a unităților 3 și 4 la C.N.E. Cernavodă".

Invocă *excepția netimbrării cererii* de anulare a H.G. nr.737/2013, în cazul în care acesta nu a fost timbrată și *excepția nulității cererii pentru lipsa dovezii calității de reprezentant a apărătorului calificat al reclamantelor*, în cazul în care avocatul semnatar al cererii nu face dovada împuternicirii care i-a fost acordat pentru exercițiul dreptului de chemare în judecată conform Legii nr. 51/1995.

Invocă de asemenea, *excepția neîndeplinirii procedurii prealabile* de către reclamanta Fundatia Greenpeace C __ R _____, arătând că această reclamantă a promovat acțiunea în contencios administrativ fără a se adresa cu reclamație administrativă Guvernului R _____, emitentul actului administrativ contestat, astfel încât au fost încălcate atât cerințele imperative ale art.7 din Legea nr.554/2004, precum și *excepția lipsei de interes a reclamantelor or în formularea cererii*, arătând că reclamantele nu indică dreptul lor, recunoscut de lege, încălcat prin adoptarea actului normativ sau interesul lor legitim (astfel cum sunt acestea definite la art.2 alin.1 lit.o și lit.p din Legea nr.554/2004), iar motivele prezentate de ele ar putea fi incluse în categoria interesului general.

Pe fondul cauzei, arată că Hotărârea Guvernului nr.737/2013 privind emiterea Acordului de mediu pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a unităților 3 și 4 la C.N.E. Cernavodă" este temeinică și legală, fiind adoptată în temeiul prevederilor art.108 din Constituția R _____, republicată, și al art.46 alin.(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2005 privind protecția m _____, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.265/2006, cu modificările și completările ulterioare, iar aspectele invocate de reclamante nu se referă la încălcarea acestor prevederi.

Actul administrativ a fost adoptat de Executiv, astfel cum reiese și din Nota de fundamentare care a însoțit proiectul său, prin însușirea proiectului inițiat de M _____ M _____ și Schimbărilor Climatice, care potrivit prevederilor H.G. nr.48/2013, cu modificările și

completările ulterioare, este organul de specialitate al administrației publice centrale având printre domeniile sale de competență și protecția m_____, precum și de Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură, organul de specialitate al administrației publice centrale care, potrivit H.G. nr.428/2013, îndeplinește funcția de autoritate publică centrală în domeniile ape, păduri și piscicultură.

Cu privire la susținerile reclamantelor regăsite în motivarea pretenției de anulare a H.G. nr.737/2013, precizează următoarele:

1. Cu privire la procedura de evaluare a impactului asupra m_____:

a). S_____ Națională "N_____" S.A. (SNN) a depus la Agenția pentru Protecția M_____ C_____ solicitarea privind emiterea acordului de mediu pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unitățile 3 și 4 la CNE Cernavodă" (denumit în continuare Proiect) în data de 09.08.2006. Acesta a fost încadrat în Anexa 1.1 pct.3.6 din Ordinul Ministrului A_____, P_____ și M_____ nr. 860/2002 pentru aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra m_____ și de emitere a acordului de mediu, modificat prin Ordinul Ministrului Agriculturii, P_____, A_____ și M_____ nr. xxxxxxxx și prin Ordinul Ministrului M_____ și Gospodăririi A_____ nr. 1037/2005. Derularea evaluării impactului asupra m_____ a fost decisă, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra m_____ și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere complexitatea tipului de proiect procedura s-a desfășurat pe mai mulți ani. Cu toate acestea, toate reglementările care au apărut în domeniul protecției m_____ înainte de luarea deciziei de emitere a acordului de mediu pentru Proiect au fost luate în considerare în cadrul evaluării impactului asupra m_____ (EIA). Precizează că modificările legislative au apărut în scopul ridicării gradului de protecției a m_____, în special ca urmare a armonizării legislației române cu cele comunitare. Printre cele mai importante modificări se numără și obligația unei evaluări adecvate pentru acele proiecte care ar putea afecta rețeaua de arii naturale protejate de interes comunitar Natura 2000. În acest sens, a fost elaborat și aprobat Ordinul nr. 19 din 13.01.2010 pentru aprobarea Ghidului metodologie privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, iar Ordinul nr. 860/2002 a fost înlocuit cu Ordinul nr. 135/XXXXXXXXXX din 10.02.2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra m_____ pentru proiecte publice și private.

Actele normative care au stat la baza luării deciziei de emitere a acordului de mediu pentru Proiect sunt menționate în anexa Hotărârii Guvernului nr. 737/2013 la Capitolul 11.- Motivele și considerentele care au stat la baza emiterii acordului de mediu, luând în considerare concluziile și recomandările raportului privind impactul asupra m_____, ale studiului de evaluare adecvată și ale participării publicului. Având în vedere faptul că proiectul _____ Convenției Espoo privind evaluarea impactului asupra m_____ în context transfrontieră, R_____ a notificat și statele identificate ca posibil afectate: Austria, Bulgaria, Republica M_____, Ucraina, Ungaria, însă doar Austria și Bulgaria și-au manifestat intenția de a _____ de consultări.

b). Procedura s-a derulat în conformitate cu prevederile legale, discuțiile au avut loc în cadrul Comisiei de Analiză Tehnică la nivel central (CAT) cu toate autoritățile interesate. Raportul elaborat în urma studiului de evaluare a impactului asupra m_____ a fost depus în data de 27.07.2007. Acest document a fost transmis Bulgariei și Austriei pentru a fi prezentat factorilor interesați și publicului spre consultare. Totodată, MMSC (la acea dată,

M_____ M_____ și Dezvoltării Durabile-MMDD) a organizat dezbateri publice privind raportul impactului asupra m_____ pentru Proiect, astfel: 1 octombrie 2007 la Centrul de informare CNE din Cernavodă, 3 octombrie 2007 la Centrul de informare CNE din C_____, 5 octombrie 2007 - World Trade Center București, 20 noiembrie 2007 - Dobrich (Bulgaria), 20 noiembrie 2007 - Silistra (Bulgaria).

În data de 17.03.2008 S_____ Națională "N_____" S.A. (SNN) a depus la MMDD formularul de prezentare a soluțiilor de rezolvare a problemelor semnalate de public în procedurile națională și transfrontieră derulate. În data de 19.03.2008 au avut loc consultările bilaterale între autoritățile de mediu din R_____ și Austria în baza prevederilor art. 5 al Convenției Espoo, pe aspecte referitoare la impactul posibil în context transfrontieră în caz de accidente severe. În cadrul consultărilor, după vizitarea J amplasamentului proiectului, partea austriacă a solicitat detalii referitoare la anumite informații din raportul privind impactul asupra m_____. Subiectele discutate au vizat aspecte legate de stadiul actual al lucrărilor de la Unitățile 3 și 4, zona activă a reactoarelor, riscul seismic, anvelopa reactorului și evaluarea de securitate nucleară. La discuții au participat reprezentanți ai MMDD, ai Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare și ai SNN S.A., precum și experți austrieci din cadrul Ministerului Federal al Agriculturii, M_____ și Managementul A_____, ai Agenției Federale de Mediu și ai Institutului Austriac pentru Ecologie Aplicată.

În urma reuniunilor CAT (05 mai 2008, 14 mai 2008 și 03 iunie 2008), MMDD a transmis titularului adresa cu nr. 16.453/SS/04.07.2008 care reprezintă decizia de completare a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra m_____ (RIM). Această decizie a fost reiterată către SNN S.A. prin două adrese succesive, în situațiile în care titularul de proiect a depus completări parțiale. În toată această perioadă, MMSC a răspuns tuturor solicitărilor primite de la organizațiile civile referitoare la stadiul procedurii, inclusiv prin informarea asupra faptului că studiul de evaluare adecvată este în curs de realizare, că va fi elaborat pentru un întreg ciclu de evoluție a ecosistemelor din zonă (un an de zile) și se va realiza estimarea impactului funcționării Unităților U3 și U4 propuse prin proiect, inclusiv a impactului cumulat cu funcționarea prezentă a Unităților U 1 și U2 ale CNE Cernavodă.

c) MMSC a continuat procedura de evaluare a impactului asupra m_____ ; completările raportului privind impactul asupra m_____, studiul de evaluare adecvată și răspunsurile finale către organizațiile civile au fost postate pe pagina de web www.mmediu.ro spre consultare în perioada iunie-august 2012, iar organizațiile civile Greenpeace C__ R_____, Fundația Terra Mileniul III și Asociația "Gânditorul în Acțiune" din Cernavodă (AGIA) au fost informate în scris că pot consulta completările depuse de SNN S.A., inclusiv răspunsurile la comentariile lor.

În iulie 2013 au fost transmise Bulgariei și Austriei completările relevante depuse de SNN și s-au solicitat celor două state opiniile finale cu privire la realizarea proiectului.

În vederea analizării în continuare a completărilor la Proiect, în data de 12.09.2012 a avut loc o nouă ședință a CAT la nivel central. Autoritățile reprezentate în CA T și-au exprimat punctul de vedere referitor la încadrarea lucrărilor propuse prin proiect în legislația specifică, au luat act că nu au fost comentarii suplimentare din partea publicului interesat și a fost luată decizia de emitere a acordului de mediu prin consens, cu unanimitate de voturi. Această decizie a fost anunțată pe pagina de web a MMSC, împreună cu un set de informații relevante, precizându-se că observațiile publicului să fie transmise până la data de 10.10.2012.

Informațiile sunt în continuare disponibile pe pagina de internet:

<http://www.mmediu.ro/beta/wp-content/uploads/2012/10/2012-10-01-O-O-I-dei-cp-inf.pdf>

Ulterior afișării deciziei de emitere a acordului de mediu, Fundația Terra Mileniul III, organizația Greenpeace C___ R_____ împreună cu Asociația Re.Generation și Asociația B_____ R_____ au contestat această decizie. Aspectele semnalate de organizațiile civile au fost discutate în ședința CAT din aprilie 2013, stabilindu-se menținerea deciziei de emitere a acordului de mediu. De asemenea, membrii CAT au fost informați cu privire la modalitatea includerii cerințelor propuse în opiniile finale transmise de Bulgaria și Austria. ONG-urile au fost informate în scris cu privire la menținerea deciziei de emitere a acordului de mediu. Proiectul acordului de mediu a fost postat pe pagina de web www.mmediu.ro la secțiunea proiectului.

În perioada iunie-septembrie 2013 a fost parcursă procedura de promovare a proiectului de Hotărâre a Guvernului privind emiterea acordului de mediu pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unitățile 3 și 4 la CNE Cernavodă", în conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată și a actelor normative emise în aplicarea acesteia. Hotărârea Guvernului nr.737 din 20 septembrie 2013 privind emiterea Acordului de mediu pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unitățile 3 și 4 la CNE Cernavodă", a fost publicată în M.Oficial, Partea I nr.634 din 14.X.2013.

II. Cu privire la aspectele tehnice ridicate de reclamante:

a). referitor la afirmația "proiectul este în mod nelegal fragmentat prin metoda cunoscută sub numele "salami slicing " .... "

Impactul cumulativ asupra m_____ pentru 4 unități nucleare a fost evaluat atât în raportul privind impactul asupra m_____ (RIM) pentru Proiect cât și în studiul de evaluare adecvată cu titlul "Evaluarea adecvată a impactului de mediu a Unităților 3 și 4 ale C.N.E. Cernavodă - Impactul asupra biodiversității - Raport final" (2012) (denumit în continuare studiul de evaluare adecvată). Strategia de dezvoltare a celor 4 unități nucleare de pe amplasamentul CNE Cernavodă a ținut cont în principal, de posibilitățile financiare de finalizare a investițiilor, ceea ce a condus la punerea în funcțiune a primelor 2 unități la momente diferite în timp, pe baza unor acte normative distincte.

Evaluarea impactului asupra m_____ a luat în considerare atât impactul generat de unitățile ce se doresc a fi construite (U3 și U4) cât și impactul cumulat cu unitățile deja existente, aflate în funcțiune (U1 și U2). Mai mult, legislația de mediu a fost îmbunătățită în ultimii ani (ex. evaluare adecvată), astfel încât noile exigențe legislative au fost preluate în momentul evaluării realizate pentru unitățile 3 și 4. La data depunerii solicitării acordului de mediu pentru unitățile 3 și 4 acest proiect se regăsea în "Foaia de parcurs în domeniul energetic în R_____", anexată Hotărârii Guvernului nr. 890/2003 publicată în M.Of. partea I nr. 581bis. Ulterior, în Strategia Energetică a R_____ pentru perioada 2007-2020, revizuită pentru perioada 2011 - 2020, nu se face nicio referire despre o nouă unitate nucleară (unitatea 5) pe amplasamentul Cernavodă. În consecință, utilizarea termenului de "salami slicing" cu referire la Proiect este nefondată dată fiind transparența documentelor programatice prin care se declară direcțiile de dezvoltare ale programului energetic al R_____.

b) referitor la afirmația "Amplasarea centralei nucleare nu este autorizată ... " Proiectul supus procedurii EIA pentru care s-a derulat procedura de emitere a acordului de mediu este intitulat: "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților nr. 3 și 4 la CNE Cernavodă". Este un proiect de continuare a unor investiții majore ale R_____ în domeniul energetic, investiții care fac parte și au fost declarate în mod consecvent în direcțiile de dezvoltare ale programului energetic al R_____. Acest Proiect reprezintă o continuare a

lucrărilor de execuție a unităților 3 și 4 realizate în prezent în proporție de 52%, respectiv 30%.

Amplasarea centralei nucleare de la Cernavodă a fost autorizată prin emiterea de către Autoritatea de Reglementare în Domeniul Nuclear (Comitetul de Stat pentru

Energie Nucleară) a Autorizației de Amplasare nr.I/665 din 30.09.1978. În baza acestei autorizații de amplasare au fost începute lucrările de construcție ale unităților Nucleare Electrice de la Cernavodă. Așadar, obiectivul de investiții are autorizație de amplasare valabil emisă la momentul demarării lucrărilor de investiții.

Trebuie precizat de asemenea că documentația suport ce se transmite de către SNN la Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) pentru emiterea autorizațiilor de construcție, punere în funcțiune și exploatare este mult mai detaliată decât documentația suport pentru emiterea unei autorizații de amplasare, incluzând-o și pe aceasta din urmă, actualizată. Reconfirmarea caracteristicilor amplasamentului face parte integrantă din procesul de autorizare al CNCAN, specific fazelor respective și se documentează prin rapoartele de securitate aferente. Acest lucru înseamnă că odată începută construcția unei unități nucleare, nu mai este necesară emiterea unei autorizații separate de amplasare. Autorizarea construcției, respectiv autorizarea punerii în funcțiune și ulterior a exploatării, certifică faptul că instalația nucleară și amplasamentul acesteia îndeplinesc cerințele de securitate nucleară din normele CNCAN.

c). referitor la afirmația "nu a fost analizat impactul asupra m_____ pentru situl Natura 2000 Ostroavele .....

1. Referitor la siturile Natura 2000, precizăm că studiul de evaluare adecvată elaborat pentru Proiect asupra capitalului natural existent în zona Cernavodă a fost riguros efectuat, bine documentat științific și tehnic, organizat și adaptat legislației specifice în vigoare, în conformitate cu Legea nr. 49/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare și cu Ordinul nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologie privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar. Studiul de evaluare adecvată a fost realizat de către Institutul N_____ de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării-Tulcea (INCDDD Tulcea), instituție acreditată pentru astfel de studii, aflată în coordonarea MMSC. Analiza din punct de vedere a impactului proiectului asupra biodiversității s-a desfășurat pentru o perioadă amplă de timp și a concluzionat faptul că proiectul va avea un impact nesemnificativ asupra speciilor și habitatelor protejate, precum și a ariilor naturale protejate și siturilor Natura 2000 din zonă, respectiv siturile Natura 2000: ROSC/0022 Canaralele Dunării, ROSPA0002 Allah Bair-Capidava și ROSPA0017 Canalele de la H_____.

2. Studiul de evaluare adecvată a fost elaborat în conformitate cu cerințele Ordinului nr.19/2010. Totodată, acest studiu respectă și include cerințele următoarelor acte normative (cap.A):

- Directiva Habitate (92/43/CE), din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică de interes comunitar, modificată prin Directiva Consiliului European nr. xxxxxx 05/EC;

- Directiva Păsări (79/409/CE) privind conservarea păsărilor, modificată prin

Directiva Consiliului European nr. 2006/105/EC;

- Directiva Cadru A__ (2006/60/EC); ,

- Directiva 78/659/EEC privind calitatea a _____ dulci care necesită protecție sau îmbunătățiri în vederea întreținerii vieții piscicole, cu modificări și completări ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificări și completări ulterioare;

_ Hotărârea Guvernului nr. 202/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice privind calitatea a _____ de suprafață care necesită protecție și ameliorare în scopul susținerii vieții piscicole, cu modificări și completări ulterioare;

_ Hotărâre a Guvernului nr. 445/2009 privind impactul anumitor proiecte publice și private asupra m _____)

_ Hotărârea Guvernului nr. 563/2006, privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. xxxxxxxx pentru aprobarea Normelor tehnice privind calitatea a _____ de suprafață care necesită protecție și ameliorare în scopul susținerii vieții piscicole;

_ Hotărârea Guvernului nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a a _____ uzate;

_ Hotărâre a Guvernului nr. 352/2005 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic;

_ Ordinul Ministerului M _____ și Gospodăririi A _____ nr. 161/2006 pentru aprobarea Normativului privind clasificarea calității a _____ de suprafață în vederea stabilirii stării ecologice a corpurilor de apă;

_ Ordinul Ministrului M _____ și P _____ nr. 9/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologie privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar;

- Ordinul Ministrului M _____ și P _____ nr. 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra m _____ pentru proiecte publice și private.

3. În cadrul sitului Natura 2000, ROSCI0022 Canaralele Dunării este inclus situl Natura 2000 ROSPA A0039 D _____ -Ostroave, unde sunt protejate 49 de specii de păsări (menționate în formularul standard al sitului Natura 2000 ROSPA0039 D _____ Ostroave); dintre acestea, doar o parte ar putea ajunge în zona proiectului, majoritatea dintre ele fiind specii acvatice. Aproximativ aceleași specii se regăsesc și în situl Natura 2000 ROSPA0002 Allah Bair - Capidava, iar elaboratorul studiului de evaluare adecvată a afirmat că proiectul unităților 3 și 4 la CNE Cernavodă nu afectează starea de conservare favorabilă speciilor de păsări.

Referitor la siturile A _____ Adamclisi ROSPA 0001, Balta Vederosa ROSPA0007 și Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederosa ROSCI 0071, limitele cele mai apropiate de U3 și U4 ale celor trei situri sunt localizate la o distanță mai mare de 10 km de CNE Cernavodă, după cum urmează: cea 15 km (în linie dreaptă) în cazul sitului Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederosa ROSCI 0071; cea 12 km (în linie dreaptă) în cazul sitului A _____ Adamclisi ROSPA 0001 (acesta se află pe platoul continental, nu în valea Dunării); cea 15km (în linie dreaptă) în cazul sitului Balta Vederosa ROSPA0007.

Bazat pe experiența Institutului N _____ de Cercetare-Dezvoltare "Delta Dunării" din ultimii cea. 10 ani de monitorizare a zonelor din valea Dunării inferioare, specialiștii institutului au considerat că în condițiile funcționării normale, Proiectul nu va avea impact

asupra respectivelor situri, aflate la distanță mai mare de 10 km, în amonte de centrala nucleară.

De asemenea, Proiectul a fost evaluat de Regia Națională a P_____ Romsilva-Direcția Silvică C_____, care este custodele ariilor naturale protejate de interes comunitar, siturile Natura 2000: ROSCI0022 Canaralele Dunării, ROSP A0002 Allah Bair - Capidava și ROSP AOO 17 Canaralele de la H_____, precum și a siturilor Natura 2000 A_____ Adamclisi ROSPA0001, Balta Vederoasa ROSPA0007, Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederoasa ROSCI0071. ROMSILVA-Direcția Silvică C_____ a emis avizul favorabil nr.3336/11.09.2012, menționat în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013, în ultima secțiune cu privire la "documentația care a stat la baza emiterii acordului de mediu".

4. În ceea ce privește proiectul „Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____” menționează că acesta este un proiect dezvoltat de M_____ Transporturilor în scopul îmbunătățirii condițiilor de navigabilitate pe sectorul Călărași B_____. Proiectul este finanțat în cadrul Programului Operațional Sectorial "Transport" (POS-T) 2007-2013 fiind încadrat în Axa Prioritară 3, Domeniul major de intervenție 3 Minimizarea efectelor adverse ale transporturilor asupra m_____.

Documentația care a stat la baza procedurii de evaluare a impactului asupra m_____ pentru proiectul "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____”, respectiv studiul de evaluare adecvată, nu a fost analizată de către MMSC în cadrul procedurii derulată pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unitățile 3 și 4 la CNE Cernavodă", cele două proiecte fiind analizate prin proceduri diferite de reglementare, în funcție de competențele de parcurgere a procedurii EIA și în perioade de timp diferite. Aceste lucrări nu fac parte din investiția CNE Cernavodă - Unitățile 3 și 4 și în consecință nu au făcut obiectul raportului privind impactul asupra m_____ pentru Proiect.

Cu toate acestea, informații referitoare la proiectul B___ sunt menționate în capitolul E din studiul de evaluare adecvată elaborat de INCDDD Tulcea. Elaboratorul nu a folosit tot timpul pe parcursul raportului întregul titlu al proiectului "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____ și măsuri complementare", ci doar acronimul acestuia (I____ 1), fiind practic vorba despre același proiect. Amenajarea și regularizarea Dunării în zona B___ amonte este inclusă în investiția "Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____ și măsuri complementare".

Pe baza studiilor elaborate, au fost prevăzute lucrări având intervenții antropogenice minime, care vor avea efect doar în anotimpurile cu nivele mici ale apei, iar în timp vor contribui la reducerea sau chiar la eliminarea lucrărilor de dragaj de pe D_____.

Funcționarea în circuit deschis a 4 unități CNE Cernavodă este posibilă numai în condițiile realizării lucrărilor de regularizare ale Dunării pentru schimbarea repartiției debitelor pe Brațele B___, B_____ și respectiv Dunărea V_____. Aceasta reprezintă una din condițiile care sunt menționate în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013 și care este, de asemenea, condiție în avizul de gospodărire a a_____ nr.54/20 13 emis de Administrația Națională "Apele Române" (ANAR) privind "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă". Menționăm suplimentar din informațiile transmise de ANAR:

"Avizul de gospodărire a a_____ nr.54/11.04.2013 a "fost emis în baza unei documentații tehnice de fundamentare care a avut anexat" Studiul privind asigurarea apei de răcire pentru Unitățile 3 și 4 de la CNE Cernavodă" elaborat de Institutul N_____ de Hidrologie și Gospodărire a A_____ în anul 2012. Acest studiu a analizat gradul de asigurare al cerinței de apă de răcire a CNE Cernavodă cu 4 unități, în ipoteza realizării proiectului îmbunătățirea

condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____ și măsuri complementare" al cărui titular de investiție este M_____ Transporturilor - Administrația Fluvială a Dunării de Jos G_____.

Din punct de vedere al gospodăririi a _____ există resursă de apă pe D_____ în secțiunea Cernavodă, singura problemă fiind asigurarea nivelului minim de funcționare a stațiilor de pompare apă de circulație și apă tehnică. Prin Avizul de gospodărire a a _____ nr.54/2013, pentru funcționarea în condiții de siguranță a întregii investiții propusă prin Proiect în perioadele de ape mici ale fluviului Dunărea (brațul Dunărea V_____) s-a impus condiția de realizare a tuturor lucrărilor de investiții necesare precum și adaptarea tuturor soluțiilor constructive optime în vederea asigurării nivelelor minime de funcționare a stațiilor de pompare (pentru apă de circulație și apă tehnică) ".

Condiția menționată de ANAR a fost preluată și în anexa Hotărârii a Guvernului nr.737/2013 la Capitolul IV pct.2 c2). Se estimează că după finalizarea lucrărilor din proiectul ISP A I vor avea loc următoarele schimbări în zona cu ape cu temperaturi modificate: va scădea lungimea zonei cu ape cu temperaturi modificate (funcție de debitul suplimentar redirectionat de infrastructuri le create în primul rând în punctul critic 1); vor fi prelungite perioadele în care amestecul a _____ de răcire cu apele Dunării se face pe toată lungimea zonei cu ape cu temperaturi modificate; se va favoriza fenomenul de amestec al a _____ evacuate astfel încât micșorarea variației de temperatură se va efectua pe o distanță mai scurtă a penei de apă caldă.

Face precizarea că proiectul Unităților 3 și 4 și cel al lucrărilor de regularizare a Dunării pe brațele B____, B_____ și Dunărea V_____ nu constituie "lucrări conexe", aceste două proiecte sunt independente. Proiectul de regularizare se va derula indiferent dacă se vor construi cele două noi unități nucleare la CNE Cernavodă, dar prin realizarea lui va contribui în mod favorabil la proiectul Unităților 3 și 4, deoarece creșterea volumului de apă va conduce la atenuarea impactului apei de răcire.

d). referitor la afirmația "Nu au fost evaluate efectele cumulative ale acestui proiect cu proiectul îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____ și măsuri complementare .... "

Informații referitoare la evaluarea efectelor cumulative ale Proiectului cu alte proiecte existente sau viitoare din zonă, se regăsesc în studiul de evaluare adecvată, cap. El "Activitățile care se desfășoară, cât și de cele care sunt preconizate să se desfășoare în zonă, altele decât realizarea CNE Cernavodă (Unitățile 3 și 4) și care ar putea determina un impact cumulat". În acest capitol sunt evidențiate activitățile economice desfășurate în aria de interes (considerată o zonă pe o rază de 10 km în jurul CNE Cernavodă), care au fost grupate pe 4 zone, totodată fiind precizate activitățile economice din zona de influență a proiectului (activități navale, stocarea și distribuția produselor petroliere, activități din domeniul agricol, lucrări de construcții, activități extractive etc.).

Concluzia acestui capitol este că obiectivele și activitățile economice din aria de interes a CNE Cernavodă (Unitățile 1 - 4) nu reprezintă' elemente/factori care să determine un impact cumulat cu tipul de activități desfășurate la CNE Cernavodă.

În legătură cu afirmațiile" ..... au avut consultări publice în 2007 iar răspunsurile la comentariile publicului au fost publicate în iunie 2012 ... " precizăm că participarea publicului la luarea deciziei în procedura de evaluare a impactului asupra m_____ și participarea statelor posibil afectate de proiect, Bulgaria și Austria este prezentată în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013 la Capitolul V Informații cu privire la procesul de participare a publicului în procedura derulată.

Pe parcursul procedurii EIA, publicul interesat a solicitat informații suplimentare în legătură cu aspecte procedurale și au solicitat completări ale informațiilor postate pe pagina de web. MMSC a răspuns tuturor solicitărilor prin completarea site-ului și, dacă a fost cazul, a transmis în copie documentele/adresele, etc. solicitate.

Au fost aprofundate de către titularul de proiect anumite aspecte de interes deosebit rezultate din comentariile publicului interesat/autorităților, contribuind astfel la îmbunătățirea și completarea documentației tehnice.

Prin opiniile finale transmise, Bulgaria și Austria au agreat cerințele rezultate din procedura de evaluare a impactului asupra m_____ în context transfrontieră; acestea se regăsesc în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013 la Capitolul V secțiunea" rezultate din procedura transfrontieră".

În ceea ce privește relația "schimbări climatice - asigurarea apei de răcire", precizează că au fost elaborate numeroase studii și încercări pe modele hidraulice încă din perioada anilor 1975 - 1990 de către instituții specializate (ICH; INMH; ICEPEGA; IPT A__; ISPE; ISPH; IRNE) și au fost determinate nivelele minime ale apei în D_____ și debitele corespunzătoare pentru diverse probabilități de calcul, stabilite conform legislației în vigoare. Se estimează că funcționarea Unităților 3 și 4 va determina o creștere a temperaturii apei returnate în emisar care se va suprapune cu încălzirea generată de fenomenul schimbărilor climatice. Acest lucru a fost evaluat de către ANAR, autoritate națională responsabilă, care a inclus în avizul de gospodărire a a_____ nr.54/20 13 condiții speciale din punct de vedere al încălzirii termice de deversare a a_____ tehnologice în bieful II al Canalului D_____ -Marea N_____ (CDMN) și în D_____, condiții incluse și în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013 la Capitolul IV pct2 c2).

Față de cele menționate, solicită să se constate că actul administrativ contestat este legal, motiv pentru care se impune respingerea cererii de anulare Hotărârii Guvernului nr.737/2013, ca neîntemeiată.

3. Aspecte procesuale

3. 1. Cererea de chemare în judecată a fost legal timbrată.

3. 2. În primul ciclu procesual, încheiat prin pronunțarea sentinței civile nr. 1436 din 9 mai 2014, Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal:

- a respins capătul de cerere privind anularea acordului de mediu privind proiectul „Continuarea lucrărilor de construcție și finalizare a unităților 3 și 4 la CNE Cernavodă”, ca lipsit de obiect;

- a respins în rest cererea formulată și completată prin cererea adițională de către reclamantele Fundația Greenpeace C__ R_____, și Asociația B_____ R_____, în contradictoriu cu pârâții S_____ Națională N_____ S.A., M_____ M_____ și Schimbărilor Climatice și G_____ R_____, *ca neîntemeiată*.

3. 3. Prin încheierea din 28 februarie 2014, Curtea a înlăturat excepțiile de procedură invocate de G_____ R_____, referitoare la netimbrarea cererii și lipsa calității de reprezentant a apărătorului reclamantelor (fila 373), prin încheierea din data de 14 martie 2014, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția lipsei calității procesuale active a reclamantelor, a respins, ca neîntemeiată, excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei SN N_____ SA, a respins, ca neîntemeiată, excepția inadmisibilității opusă atât capătului I al cererii inițial formulate (anularea deciziei de emitere a acordului de mediu), cât și capătului cererii adiționale (anularea HG nr. 737/2013), a admis excepția lipsei de obiect a capătului II al

cererii inițial formulate (anularea acordului de mediu privind proiectul „Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 ca CNE Cernavodă”) și a respins, ca neîntemeiată, excepția lipsei de interes opusă atât capătului I al cererii inițial formulate, cât și cererii adiționale.

3. 4. Prin decizia civilă nr. 2100 / 23 .06.2016, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul declarat de Fundația Greenpeace C__ R_____ și Asociația B_____ R_____, a casat Sentința nr. 1436 din 9 mai 2014 și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe.

Cauza a fost reînregistrată la data de 05 .01 .2017 pe rol Curții de Apel București, sub nr. XXXXXXXXXXXX*.

3. 5. Instanța a administrat proba cu înscrisuri, în cadrul căreia au fost depuse acordul de mediu emis prin HG nr. 737/2013, nota de fundamentare, precum și documentația administrativă care a stat la baza adoptării HG nr. 737/2013 privind emiterea acordului de mediu, pe suport informatic.

Proba cu expertiză solicitată de reclamante (filele 385-386 vol. 2), a fost încuviințată de instanță, în rejudecare, având în vedere că , potrivit art. 315 alin. 1 C.pr.civ., în caz de casare, decizia instanței de recurs – Înalta Curte de Casație și Justiție, asupra necesității administrării unor probe, respectiv a celei cu expertiză, este obligatorie pentru judecătorii fondului.

Prin încheierea de ședință din data de 12.05.2017 , ce face parte integrantă din prezenta sentință, Curtea a constatat că decăderea reclamantelor din dreptul de a administra proba cu expertiză, având în vedere că nu au plătit onorariul provizoriu al experților judiciari și al specialiștilor desemnați de instanță .

4 . Asupra fondului cererii

Recurente-reclamante au supus controlului de legalitate, pe calea reglementată de art. 24 alin.(2) din HG nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra m_____ și art. 1 alin.(1) și alin.8 alin.(1) din Legea nr. 554/2004, *HG nr.737/25.09.2013 privind emiterea Acordului de mediu pentru proiectul „Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a unităților 3 și 4 la CNE Cernavodă ”*, precum și, în condițiile art. 18 alin.(2) din aceeași lege a contenciosului administrativ, operațiunea administrativă premergătoare constând în decizia/propunerea Ministerului M_____, A_____ și P_____ de emitere a acordului de mediu.

Motivele de nelegalitate , invocate prin cererea introductivă și prin cea adițională, au vizat atât neregularități procedurale, cât și aspecte de fond, accentuându-se cu precădere impactul dezastruos pe care l-ar avea proiectul asupra m_____ înconjurător.

Prin cererea principală formulată inițial și prin cererea adițională (care reiterează motivele cererii introductive), reclamantele invocă lipsuri ale documentației administrative care a stat la baza emiterii acordului de mediu, precum și ale însuși acordului de mediu, fără să detalieze din punct de vedere juridic, științific și tehnic.

Afirmațiile reclamantelor au fost combătute prin întâmpinările formulate de pârâți, apărările pârâților întemeindu-se pe conținutul actului administrativ individual atacat – H . G . nr. 737/2013 de emitere a acordului de mediu - și al documentației administrative pe care se întemeiază acesta, cu referire în special la următoarele acte pregătitoare:

- Raportul privind impactul asupra m_____ -RIM, elaborat de Institutul N_____ de Cercetare Dezvoltare pentru Protecție M_____ -ICIM București în anul 2007 și completat în anul 2012,

- Studiul de evaluare adecvată - Impactul asupra biodiversității, elaborat de Institutul N_____ de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării Tulcea, încheiat prin Raportul final întocmit în 2012,

- Raportul misiunii de evaluare a hazardului seismic emis de Agenția Națională pentru Energie Atomică, în iulie 2012,

- Avizul favorabil al custodelui ariilor naturale protejate - Siturile Natura 2000 din zona de influență a proiectului nr. 3336/11.09.2012 emis de RNP Romsilva-Direcția Silvică C_____.

Pe baza probatoriului cu înregistrări administrate, inclusiv cele pe suport informatic, a căror administrare este permisă de prevederile art. 282 -284 C.pr.civ., Curtea constată că cererea este neîntemeiată, afirmațiile reclamantelor din cuprinsul cererii referitoare la nelegalitatea actului administrativ - acordul de mediu și a propunerii de emitere a acordului de mediu a MMSC dovedindu-se nefondate, după cum urmează:

4.1 . Cât privește pretinsa nelegală fragmentare a proiectului prin metoda cunoscută sub denumirea „salami slicing”, Curtea constată că afirmațiile sunt nefondate, impactul cumulat asupra m_____ a l celor 4 unități nucleare ale CNE Cernavodă fiind evaluat atât în Raportul privind impactul asupra m_____ (RIM), cât și în Studiul de evaluare adecvată cu titlul "Evaluarea adecvată a impactului de mediu a Unităților 3 și 4 ale C.N.E. Cernavodă - Impactul asupra biodiversității - Raport final" (2012).

Strategia de dezvoltare în etape a celor 4 unități nucleare de pe amplasamentul CNE Cernavodă a ținut cont, în principal, de posibilitățile financiare de finalizare a investițiilor, ceea ce a condus la punerea în funcțiune mai întâi a primelor 2 unități, pe baza unor acte normative distincte. Dar, evaluarea impactului asupra m_____ a luat în considerare atât impactul generat de unitățile ce se doresc a fi construite în viitor (U3 și U4), cât și impactul cumulat cu unitățile deja existente, aflate în funcțiune (U1 și U2).

La data depunerii solicitării acordului de mediu pentru unitățile 3 și 4, acest proiect se regăsea în "Foaia de parcurs în domeniul energetic în R_____", anexată Hotărârii Guvernului nr. 890/2003 publicată în M.Of. partea I nr. 581 bis.

În consecință, utilizarea termenului de "salami slicing" cu referire la Proiect este nefondată, dată fiind transparența documentelor programatice prin care se declară direcțiile de dezvoltare ale programului energetic al R_____.

În ceea ce privește invocarea de către reclamante a cauzei CJUE C-2/07 *P_____ A_____ și alții c. Région wallonne și alții*, instanța reține că nu se încalcă principiile expuse în această hotărâre. La par. 27 al acesteia s-a consemnat că „trebuie să se amintească instanței de trimitere că obiectivul reglementării nu ar putea fi deturnat printr-o fracționare a proiectelor și că neluarea în considerare a efectului cumulativ al acestora nu trebuie să aibă ca rezultat practic sustragerea acestora în totalitate de la obligația de evaluare, deși, privite în ansamblu, acestea ar putea avea efecte semnificative asupra m_____ în sensul articolului 2 alineatul (1) din Directiva 85/337 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 septembrie 1999, Comisia/Irlanda, C - 392/96, R_____, p. I - 5901, punctul 76) ”.

În speță, referirile reclamantelor la o _____ proiecte ce pot fi catalogate accesorii nu corespund considerentelor jurisprudenței indicate, deoarece evaluarea impactului asupra m_____ nu a fost eludată, ci s-a realizat conform legii, urmând ca orice altă extindere / modernizare să se realizeze cu respectarea dispozițiilor legale.

4.2. Referitor la inexistența autorizației de amplasare a unităților 3 și 4 ale centralei nucleare, respectiv încetarea valabilității autorizației de amplasare emisă în anul 1978, Curtea constată că proiectul în cauză este unul de continuare a unor investiții majore ale R_____ în domeniul energetic, respectiv a lucrărilor de execuție a unităților 3 și 4, realizate până în prezent în proporție de 52%, respectiv 30%.

Amplasarea centralei nucleare de la Cernavodă a fost autorizată prin emiterea de către Autoritatea de Reglementare în Domeniul Nuclear (Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară) a autorizației de amplasare nr. I/665 din 30.09.1978.

În baza acestei autorizații de amplasare au fost începute lucrările de construcție a unităților nucleare -electrice de la Cernavodă. Așadar, obiectivul de investiții are autorizație de amplasare valabilă emisă la momentul demarării lucrărilor de investiții.

Documentația suport ce se transmite de către SNN la Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) pentru emiterea autorizațiilor de construcție, punere în funcțiune și exploatare este mult mai detaliată decât documentația suport pentru emiterea unei autorizații de amplasare, incluzând-o și pe aceasta din urmă, actualizată.

Reconfirmarea caracteristicilor amplasamentului face parte integrantă din procesul de autorizare al CNCAN, specific fazelor respective și se documentează prin rapoartele de securitate aferente. Prin urmare, autorizarea construcției, respectiv autorizarea punerii în funcțiune și, ulterior, a exploatarei, certifică faptul că instalația nucleară și amplasamentul acesteia îndeplinesc cerințele de securitate nucleară din normele CNCAN.

Cu toate că reclamanta invocă, în mod generic, principiul *tempus regit actum*, cu referire la H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, ce transpune în legislația națională prevederile Directivei Parlamentului European și a Consiliului 2001/42/EC din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, instanța constată că, în concret, acest act normativ nu cuprinde nicio dispoziție care să contravină procedurii de reconfirmare a caracteristicilor amplasamentului, reconfirmare ce se face, în mod evident, după procedura de realizare a evaluării de mediu în vigoare la data efectuării ei.

4.3. Cât privește pretinsa neanalizare a impactului proiectului asupra Sitului Natura 2000 Ostroavele Dunării, ROSPA 0039, unde sunt 49 de specii de păsări protejate, Curtea constată că, în Studiul de evaluare adecvată elaborat pentru Proiect asupra capitalului natural existent în zona Cernavodă, întocmit în conformitate cu Legea nr. 49/2011 pentru aprobarea O. U. G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice și cu Ordinul nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologiei privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, de către Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării-Tulcea (INCDDD Tulcea)- instituție acreditată pentru astfel de studii, aflată în coordonarea MMSR, a fost analizat impactul proiectului asupra biodiversității și s-a concluzionat că proiectul va avea un impact nesemnificativ asupra speciilor și habitatelor protejate – cel menționat, precum și celelalte situri Natura 2000 din zonă, respectiv: ROSC/0022 Canaralele Dunării, ROSPA0002 Allah Bair-Capidava și ROSPA0017 Canalele de la H_____.

Studiul de evaluare adecvată a fost elaborat în conformitate cu cerințele Ordinului nr.19/2010 și ale Directivei Habitate (92/43/CEE) privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică de interes comunitar, precum și ale Directivei Păsări (79/409/CEE) privind conservarea păsărilor.

Studiul a concluzionat, referitor la siturile A_____ Adamclisi ROSPA 0001, Balta Vederosa ROSPA0007 și Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederosa ROSCI 0071, că limitele cele mai apropiate de U3 și U4 ale celor trei situri sunt localizate la o distanță mai mare de 10 km de CNE Cernavodă, după cum urmează: c c a . 15 km (în linie dreaptă) în cazul sitului Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederosa ROSCI 0071; c c a . 12 km (în linie dreaptă) în cazul sitului A_____ Adamclisi ROSPA 0001 (acesta se află pe platoul continental, nu în valea Dunării); c c a . 15km (în linie dreaptă) în cazul sitului Balta Vederosa ROSPA0007.

Reclamantele pun accent asupra titlaturii sitului ROSCI0022 Canalele Dunării, în cadrul căruia a fost realizată evaluarea sitului ROSPA0039 Ostroavele Dunării, acesta fiind amintit la Capitolul D8, pag. 3 și la Cap. D10 ale Studului de evaluare adecvată realizat de INCDDO în anul 2012, la concluziile căruia au fost avute în vedere și informațiile relevante din „Formularul standard Natura 2000” aferent sitului ROSPA0039, nefiind necesară o altă identificare a locurilor de cuibărit din vecinătatea proiectului.

INCDDD Tulcea a considerat că, în condițiile funcționării normale, Proiectul nu va avea impact asupra respectivelor situri, aflate la distanță mai mare de 10 km , în amonte de centrala nucleară. În ceea ce privește situația excepțională a unor posibile accidente, a se vedea considerentele de la pct. 4.12. al prezentei hotărâri.

De asemenea, Proiectul a fost evaluat de Regia Națională a P_____ Romsilva-Direcția Silvică C_____, care este custodele ariilor naturale protejate de interes comunitar, siturile Natura 2000: ROSCI0022 Canaralele Dunării, ROSP A0002 Allah Bair - Capidava și ROSP AOO 17 Canaralele de la H_____, precum și a siturilor Natura 2000 A_____ Adamclisi ROSPA0001, Balta Vederosa ROSPA0007, Dumbrăveni Valea Urluia Lacul Vederosa ROSCI0071. ROMSILVA-Direcția Silvică C_____ a emis avizul favorabil nr.3336/11.09.2012, menționat în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013, în ultima secțiune cu privire la "documentația care a stat la baza emiterii acordului de mediu".

4.4. Cât privește pretinsa neevaluare cumulată a impactului proiectului cu proiectul „Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe D_____ între Călărași și B_____”, pârâții au arătat în mod corect că acesta este un proiect dezvoltat de M_____ Transporturilor în scopul îmbunătățirii condițiilor de navigabilitate pe sectorul Călărași- B_____. Deci, cele două proiecte sunt analizate prin proceduri diferite de reglementare. Lucrările de îmbunătățire a condițiilor de navigație nu fac parte din investiția CNE Cernavodă - Unitățile 3 și 4 și, în consecință, nu fac obiectul raportului privind impactul asupra m_____ pentru Proiect.

Cu toate acestea, informații referitoare la proiectul B___ sunt menționate în capitolul E din studiul de evaluare adecvată elaborat de INCDDD Tulcea, unde proiectul este identificat și sub acronimul I___ 1.

Se recunoaște de către pârâți că funcționarea în circuit deschis a celor 4 unități CNE Cernavodă este posibilă numai în condițiile realizării lucrărilor de regularizare ale Dunării pentru schimbarea repartiției debitelor pe brațele B___, B_____ și respectiv Dunărea V_____, aceasta reprezentând una din condițiile care sunt menționate în anexa Hotărârii Guvernului nr.737/2013 și care este, de asemenea, condiție în avizul de gospodărire a a_____ nr. 54/2013 emis de Administrația Națională "Apele Române" (ANAR) privind "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă".

În ceea ce privește susținerea că s-ar ascunde impactul pe care cele două proiecte l-ar avea asupra speciilor protejate din zonă, instanța face trimitere la considerentele de la pct. 4.1. al prezentei hotărâri, în care au fost redată principiile din cauză CJUE C-2/07 P___ A_____.

De asemenea, informații referitoare la evaluarea efectelor cumulate ale Proiectului cu alte proiecte existente sau viitoare din zonă se regăsesc în studiul de evaluare adecvată, cap. E1 " *Activitățile care se desfășoară, cât și de cele care sunt preconizate să se desfășoare în zonă, altele decât realizarea CNE Cernavodă (Unitățile 3 și 4) și care ar putea determina un impact cumulat* ". În acest capitol sunt evidențiate activitățile economice desfășurate în aria de interes (considerată o zonă pe o rază de 10 km în jurul CNE Cernavodă), care au fost grupate pe 4 zone, totodată, fiind precizate activitățile economice din zona de influență a proiectului (activități navale, stocarea și distribuția produselor petroliere, activități din domeniul agricol, lucrări de construcții, activități extractive etc.).

Concluzia acestui capitol este că obiectivele și activitățile economice din aria de interes a CNE Cernavodă (Unitățile 1 – 4) nu reprezintă elemente/factori care să determine un impact cumulat cu tipul de activități desfășurate la CNE Cernavodă.

4.5. Cât privește pretinsa omisiune de a trata efectele proiectului asupra unor specii de pești protejate, afirmațiile reclamantelor sunt nefondate, Studiul de evaluare adecvată cuprinzând în raportul final Capitolul F Program de Monitorizare Specială. F.2. Program special de monitorizare a speciei *Alosa immaculata* în zona CNE Cernavodă.

Pe baza rezultatelor investigațiilor realizate în perioada 2010-2011, specialiștii au concluzionat, în cazul speciei *Alosa immaculata* (scrumbia de D_____), că nu au rezultat elemente suficiente pentru a stabili vreun eventual efect al prezenței zonei cu ape cu temperaturi modificate asupra larvelor și puietului, nici pozitiv, nici negativ.

Din lipsa unor date de referință (atât la nivel național, cât și internațional) la care s-ar fi putut raporta rezultatele studiului, INCDDD Tulcea a considerat prematură stabilirea unui impact asupra speciei *Alosa immaculata* și, având în vedere că specia este de interes comunitar, s-a recomandat efectuarea - după începerea lucrărilor de construcție a Unităților 3 și 4 - a unor măsurători corelate, atât în zona neafectată termic, cât și în zona cu ape cu temperaturi modificate - după un program și o metodologie stabilite în prealabil pentru caracterizarea efectelor observate. Această monitorizare este inclusă în acordul de mediu, astfel că s-au creat garanțiile pentru ca specia de pești menționată să nu fie afectată negativ pe parcursul implementării proiectului.

4.6. Cât privește pretinsa neanalizare a alternativelor la construirea unităților 3 și 4, susținerile reclamantelor sunt nefondate, capitolul 5 al Raportul privind impactul asupra m_____ fiind dedicat acestei analize, aspect care poate fi verificat prin simpla lectură a documentației depuse de părți, inclusiv în format electronic (f. 238 vol. 1).

4.7. Cât privește pretinsa neanalizare a impactului proiectului asupra sănătății populației, în special cu privire la emisiile de tritium, Curtea constată că, așa cum a reținut anterior, în conformitate cu art. 8 lit. e) din Legea nr. 95/2006, acordul de mediu va fi urmat de un studiu de impact al proiectului asupra populației, care va sta la baza emiterii autorizației sanitare și, ulterior, și a autorizației CNCAN și MMSR în procedura de autorizare a exploatareii comerciale a unităților 3 și 4.

Prin urmare, evaluarea impactului cumulat al celor 4 reactoare nucleare asupra sănătății oamenilor se va face, potrivit prevederilor legale în vigoare, cu ocazia solicitării autorizației de mediu, act administrativ subsecvent, în lipsa căruia acordul de mediu contestat în prezenta cauză nu produce nicio vătămare.

În ceea ce privește emisiile de tritium, părțile au arătat că acestea sunt supuse unui program de monitorizare supus controlului CNCAN și APM C_____. De asemenea, există măsurători independente efectuate prin Rețeaua Națională pentru Supravegherea Radioactivității

M_____ din cadrul Agenției Naționale pentru Protecția M_____, autoritate care poate confirma , în mod independent, valorile scăzute ale acestor concentrații.

4.8. Referitor la pretinsa lipsă a planului de management al deșeurilor, Curtea reține că atât RIM (cap. 3.2.1.3, 3.2.2.2, 3.3.2), cât și proiectul de acord de mediu (cap III a4 și b4) prezintă aspecte privind managementul deșeurilor. Totodată, la cap IV, c3 (pag 56-58) din proiectul de acord de mediu sunt stipulate cerințele care trebuie respectate de titular cu privire la managementul deșeurilor neradioactive/radioactive și a substanțelor periculoase.

Contrar susținerilor reclamantelor, nu este necesar un document strategic, separat, din analiza H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe nerezultând o procedură și o formă specifică a modului de gestionare a deșeurilor, esențial fiind ca aceasta activitate să fi fost avută în vedere în documentația ce stă la baza evaluării de mediu.

4.9 . Când privește transportul materiilor prime, evaluarea impactului asupra m_____ în prezenta procedură se referă la proiectul de construire și funcționare a unităților 3 și 4, iar nu la activitatea de extracție și de producție a pulberii de uraniu. Capitolele 1.6 și 1.7 ale RIM prezintă informații despre ciclul combustibilului nuclear în R_____.

4.10. Când privește pretinsa lipsă a planului de dezafectare a centralei nucleare, acesta constituie în sine un proiect cu impact semnificativ asupra m_____, regăsindu-se în anexa 1 punctul 2b din H . G . nr.445/2009, implicând, în acord cu practica internațională în materie, o procedură de evaluare a impactului asupra m_____ separată.

Așa cum în mod corect au arătat părțile, strategia de dezafectare a unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă urmează a fi stabilită înainte de începerea construcției acestor unități. Conform documentației EIA, Planul de dezafectare se elaborează în mai multe etape și se revizuieste periodic la 5 ani , pentru a include tehnologiile și tehnicile de dezafectare devenite disponibile în experiența mondială acumulată între timp.

În conformitate cu cerințele CNCAN impuse atât pentru Unitățile 1 și 2 , cât și pentru Unitățile 3 și 4 CNE Cernavodă, conținutul Planului de Dezafectare trebuie să respecte standardul Agenției Internaționale pentru Energie Atomică de la Viena "SRS-45 - Standard Format and Content for Safety Related Decommissioning Documents."

Punctul de vedere al CNCAN cu privire la informațiile referitoare la dezafectare prezentate în toată documentația EIA este că acestea "sunt suficiente pentru etapa acordului de mediu".

4.11 . În ceea ce privește aspectele tehnice ale proiectului, reclamantele nu au detaliat care sunt concluziile greșite , iar instanța nu se poate substitui analizei de specialitate realizate de entități cu competență specială în acest domeniu (Institutul N_____ de Cercetare Dezvoltare pentru Protecție M_____ -ICIM București, Institutul N_____ de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării Tulcea, Agenția Națională pentru Energie Atomică, RNP Romsilva-Direcția Silvică C_____, CNCAN etc.) și, cu atât mai puțin, nu poate proceda la o cercetare exhaustivă, din oficiu, a actelor administrative și a documentației ce stă la baza acestora, fiind ținută de respectarea principiului disponibilității, conform art. 9 C.pr.civ.

4.12 . În ceea ce privește managementul riscului, aceste aspecte sunt tratate în RIM, capitolul 7 Analiza situațiilor de risc, subcapitolul 7.2 Riscuri naturale.

Printre documentele pregătitoare ale acordului de mediu se numără și Raportul de reevaluare a marginilor de securitate nucleară a CNE Cernavodă întocmit de experții coopțați de SN N și proiectanții CNE Cernavodă, care au în vedere și impactul cumulat al celor 4 reactoare în caz de accident provocat de probleme meteorologice grave .

Managementul accidentelor severe pentru CNE Cernavoda se va desfășura conform programului prezentat în Secțiunea 7.4.4 din RIM.

Cât privește riscul atacurilor teroriste, din rațiuni de securitate a CNE Cernavodă, informațiile au caracter clasificat.

Evaluarea proiectului cu privire la cerințele art. 43 din Tratatul Euratom a fost efectuată de Comisia Europeană , care a transmis Opinia din 26.11.2010 referitoare la analizarea unităților 3 și 4 ale Centralei Nucleare de la Cernavodă, R_____.

Ulterior evaluării Comisiei, ca urmare a accidentului de la Fukushima , SNN SA și proiectanții CNE Cernavodă (AECL-Canada și ANSALDO-Italia) s-au conformat cerințelor Comisiei Naționale pentru controlul Activităților Nucleare și au alcătuit " *Raportul de reevaluare a marginilor de securitate nucleară la CNE Cernavodă* " (evaluarea unităților 1 și 2 în funcțiune), raport care a fost înaintat la CNCAN în data de 28.10.2011.

În baza acestui raport, CNCAN a întocmit raportul național care a fost înaintat la Comisia Europeană și a fost totodată publicat pe site-ul CNCAN. Această echipă de experți a evaluat modul de comportare al centralei nucleare de la Cernavodă în cazul apariției unor situații extreme (accidente severe) cum ar fi: seism, inundații și combinații ale acestora, care depășesc valorile folosite în calculele de proiectare, pierderea totală a alimentării cu energie electrică și pierderea totală a ultimei surse de răcire. Raportul răspunde cerințelor și criteriilor formulate de către Western European Nuclear Regulators Association (WENRA) și European Nuclear Safety Regulatory Group (ENSREG) și au fost preluate de Comisia Europeană.

De asemenea, CNCAN a solicitat , în mai 2011 , o evaluare a proiectului Unităților 3 și 4 ale CNE Cernavodă în conformitate cu specificațiile testelor de stres, referitor la accidente severe cauzate de evenimente externe extreme. Astfel, a solicitat revizuirea tuturor documentelor prezentate de EnergoNuclear în faza de preautorizare pentru a reflecta orice modificări de proiect suplimentare identificate în urma testelor de stres. CNCAN a acceptat rezultatele evaluării transmise de EnergoNuclear.

Concluzia , din punctul de vedere al CNCAN, autoritatea națională responsabilă cu evaluarea cerințelor legale implementate în Proiect , este că " *Proiectul pentru Unitățile 3 și 4 includea deja sisteme dedicate pentru managementul accidentelor severe și nu au fost identificate modificări suplimentare semnificative ca rezultat al evaluărilor de tip teste de stres. Modificările minore identificate au fost incluse în lista modificărilor de proiect, actualizată în aprilie 2012* " .

4.13 . Cât privește procedura de consultare a publicului din R_____ și procedura transfrontieră, Curtea reține că, așa cum , în mod corect, a arătat pârâțul G_____ R_____, proiectul într ă sub incidența prevederilor Convenției Espoo privind evaluarea impactului asupra m_____ în context transfrontieră, R_____ a notificat și statele identificate ca posibil afectate: Austria, Bulgaria, Republica M_____, Ucraina, Ungaria, însă doar Austria și Bulgaria și-au manifestat intenția de a _____ de consultări, care s-au derulat conform detaliilor arătate în cuprinsul întâmpinării și care s-au finalizat prin transmiterea de către cele două state a opiniilor finale cu adresele nr. xxxxx/ED/28.11.2012 și nr. xxxxx/ED/26.11.2012.

De asemenea , pe parcursul procedurii de evaluare a impactului asupra m_____, MMSC (anterior, M_____ M_____ și Dezvoltării Durabile-MMDD) a organizat dezbateri publice privind raportul impactului asupra m_____ pentru Proiect, astfel: 1 octombrie 2007 la Centrul de informare CNE din Cernavodă, 3 octombrie 2007 la Centrul de informare CNE

din C_____, 5 octombrie 2007 - World Trade Center București, 20 noiembrie 2007 - Dobrich (Bulgaria), 20 noiembrie 2007 - Silistra (Bulgaria).

Au avut loc, urmare a consultării publicului, completări ale raportului privind impactul asupra m_____ și ale studiului de evaluare adecvată, iar răspunsurile finale către organizațiile civile au fost postate pe pagina de web www.mmediu.ro, spre consultare în perioada iunie-august 2012, organizațiile fiind informate și în particular că pot consulta completările depuse de SNN S.A., inclusiv răspunsurile la comentariile lor.

În vederea analizării în continuare a completărilor la Proiect, în data de 12.09.2012, a avut loc o nouă ședință a Comisiei de Analiză Tehnică constituită la nivel central. Autoritățile reprezentate în CAT și-au exprimat punctul de vedere referitor la încadrarea lucrărilor propuse prin proiect în legislația specifică, au luat act că nu au fost comentarii suplimentare din partea publicului interesat și a fost luată decizia de emitere a acordului de mediu prin consens, decizie care a fost anunțată pe pagina de web a MMSC, împreună cu un set de informații relevante, precizându-se că observațiile publicului să fie transmise până la data de 10.10.2012.

Ulterior afișării deciziei de emitere a acordului de mediu, aspectele semnalate de organizațiile civile, prin care și cele două reclamante, au fost discutate în ședința CAT din aprilie 2013, stabilindu-se menținerea deciziei de emitere a acordului de mediu.

În perioada iunie-septembrie 2013, a fost parcursă procedura de promovare a proiectului de Hotărâre a Guvernului privind emiterea acordului de mediu pentru proiectul "Continuarea lucrărilor de construire și finalizare a Unitățile 3 și 4 la CNE Cernavodă", în conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată și a actelor normative emise în aplicarea acesteia.

Instanța reține că procedura de consultare a publicului a avut un caracter efectiv, inclusiv prin prisma intervalului de timp pe care persoanele interesate l-au avut la dispoziție pentru a formula observații, cu luarea în considerare a amplitudinii și complexității proiectului, a modificărilor intervenite în documentația tehnică, prin prisma prevederilor art. 6 din Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu semnată la Aarhus.

Reclamantele nu au invocat elemente concrete, prin raportare la informațiile la care s-a făcut trimitere în mod expres de către părți prin întâmpinări și concluzii scrise, disponibile inclusiv în format electronic pe site-urile instituțiilor implicate în consultare (www.mmediu.ro, www.unece.org, www.ippaproject.eu) care să poată conduce în mod obiectiv la concluzia că, în circumstanțele date, o persoană diligentă și prudentă nu ar fi avut timpul fizic necesar pentru a participa în mod efectiv la procedura de consultare.

4.14. Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu semnată la Aarhus, ratificată de R_____ prin Legea nr. 86/2000 obligă instanțele naționale ca în litigiile de tipul celui de față să se examineze cauza „în substanță”, însă aceasta nu presupune și încuviințarea *de plano* a suportării de către stat a costurilor de administrare a unei expertize complexe, interdisciplinare, de natură a prezenta o concluzie științific documentată asupra problematicii analizate.

Remediul procesual constă în formularea unei cereri de ajutor public, în temeiul O.U.G. nr. 51/2008, care a fost respinsă ca neîntemeiată prin încheierea de ședință din data de 24.03.2017 (f. 59-61 vol. 2 în rejudecare), iar cererea de reexaminare a fost respinsă.

În acest context , instanța reține că sunt respectate și recomandările Comitetului de aplicare a Convenției de la Aarhus, având în vedere proporționalitatea costurilor cu volumul de muncă previzionat. Onorariul de 15.000 de lei era datorat de două persoane juridice și se cuven ea nu numai unor experți judiciari, ci și unor specialiști independenți, costurile ce trebuie suportate implic ând deplasări în afara localităților în care își au reședința, un volum extrem de mare de înscrisuri care trebuie lecturate, respectiv de informații care trebuie procesate.

De asemenea, instanța constată că reclamantele au inițiat prezenta acțiune în contencios administrativ în anul 2013, chestiunea procesuală a încuviințării unei expertize judiciare fiind îndelung dezbătută în primul ciclu procesual, în fața instanței de fond, dar și în recurs, ceea ce le-a permis reclamantelor – organizații neguvernamentale să inițieze orice campanie publică sau privată de atragere a fondurilor necesare acoperirii costurilor procesului.

Or, de la pronunțarea decizi ei civile nr. 2100/23.06.2016 nu s-a făcut dovada vreunui demers al reclamantelor pentru acoperirea costurilor acestui proces, din actele contabile depuse în susținerea cererii de ajutor rezultând că fondurile avute la dispoziție au fost folosite în alte scopuri, motiv pentru care sancțiunea decăderii din proba cu expertiza judiciară, încuviințată de instanță și pentru care au și fost convocați experții / specialiștii, nu poate fi considerată o ingerință disproporționată în dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale .

Pentru toate aceste motive, Curtea va respinge cererea ca neîntemeiată.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN NUMELE LEGII,

HOTĂRĂȘTE:

Respinge cererea de chemare în judecată formulată și completată de reclamantele **FUNDAȚIA G_____ C_____ R_____** cu sediul în sector 2, București, _____, nr. 18 și **ASOCIAȚIA B_____ R_____** cu sediul în sector 1, București, _____, nr. 41, _____, _____ în contradictoriu cu pârâții **S_____ NAȚIONALĂ N_____ S.A.**, cu sediul în sector 1, București, _____, _____, **M_____ M_____** cu sediul în sector 5, București, _____ și **G_____ R_____**, cu sediul în sector 1, București, Piața V _____, nr.1 , ca neîntemeiată.

Cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea urmând a se depune la sediul Curții de Apel București - Secția a VIII-a C _____ administrativ și fiscal .

Pronunțată public prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, azi, 09.06.2017 .

P _____ GREFIER

I _____ M _____ A _____ I _____ B _____